

Kvarteret Hedvig

Bebyggelsen i kvarteret Hedvig. I förgrunden det område som på 1950-talet blev Backängen. Foto vid 1930-talets slut.

Kvarteret är helt bebyggt med villor från i huvudsak 1920-talet. Husen ligger relativt nära gatan, och tomterna avgränsas av häckar och staket, ibland i kombination med låga murar.

Liksom kvarteren Blenda och Gerda bebyggdes kvarteret Hedvig ursprungligen efter en icke fastställd styckningsplan från 1919. 1921 påbörjades åtta egnehemsbyggen i kvarteret, varav hälften var identiska, men spegelvända villor ritade av arkitekten Nils J. Lundgren (Hedvig 7, 11, 19 och 24+25). Även Hedvig 12 och 13 (uppförda 1921–22, ritade av snickaren Carl Svensson) var likadana vid uppförandet. Övriga villor uppförda under åren 1921–34 utformades individuellt, om än snarlika i stil och utförande. Dominerande stil i kvarteret var 1920-talsklassicism och som fasad- och takmaterial nyttjades huvudsakligen puts respektive tegel. Samma år som kvarterets ursprungliga 14 tomter var fullt bebyggda

fastställdes en stadsplan som följde kvarterets bebyggelse. 1948 utvidgades kvarteret mot söder med ytterligare tre nya tomter. Dessa tre tomter bebyggdes åren 1953–54 med tidstypiska envåningsvillor med fasader av gult tegel.

Av de ursprungligen klassicistiskt präglade villorna har flera genomgått stora förändringar under senare decennier. Tre av de ursprungligen putsade villorna har kläts in med tegel och flera av husen har fått nya fönster och dörrar samt nytt takmaterial.

Kulturhistoriska värden

De kulturhistoriska värdena är knutna till den sammanhållna byggnadsstilen där två byggnadsperioder – 1920-talet och 1950-talet – är tydligt avläsbara, och till förekomsten av ursprungliga material och detaljer.

Särskild värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12 §:

Hedvig 7

Sundsvallsgatan 14

Enfamiljsvilla i en våning och inredd vindsvåning

Byggår: 1921

Arkitekt: Arkitekten Nils J. Lundgren

Byggmästare: Verkmästaren Edvard Lindholm

Byggherre: Verkmästaren E. Bergfäldt

Hedvig 7

Hedvig 11

Härnösandsgatan 21

Enfamiljsvilla i en våning och inredd vindsvåning

Byggår: 1921

Arkitekt: Arkitekten Nils J. Lundgren

Byggmästare: Verkmästaren Edvard Lindholm

Byggherre: Verkmästaren Sigfrid H. Hållberg

Hedvig 11

Hedvig 15

Sundsvallsgatan 16

Enfamiljsvilla i en våning och inredd vindsvåning

Byggår: 1953–54

Arkitekt: Byggnadsingenjörfirman J. M. Bomér genom byggnadsingenjören J. Martin Bomér

Byggmästare: Byggmästaren Erik Rasmusson

Byggherre: Dragaren Hilding Nilsson

1954 Inredning av vindsvåningen

Hedvig 15

Hedvig 24+25

Sundsvallsgatan 8

Enfamiljsvilla i en våning och inredd vindsvåning

Byggår: 1921

Arkitekt: Arkitekten Nils J. Lundgren

Byggmästare: Verkmästaren Edvard Lindholm

Byggherre: Maskinförmannen Axel Persson

Hedvig 24+25

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Hedvig 2

Sundsvallsgatan 4

Enfamiljsvilla i en våning och inredd vindsvåning

Byggår: 1933–34

Arkitekt: Snickaren J. Martin Månsson

Byggmästare och byggherre: Byggnadssnickaren Edvin Olsson

1982 Tillbyggnad av uterum

Hedvig 2

Hedvig 8

Härnösandsgatan 27
Enfamiljsvilla i en våning och inredd vindsvåning
Byggår: 1921
Arkitekt: Byggmästaren Sven Lundgren
Byggherre: Muraren Otto V. Pettersson

Hedvig 8

Hedvig 9

Härnösandsgatan 25
Ursprungligen tvåfamiljsvilla i en våning och inredd vindsvåning, nu enfamiljsvilla
Byggår: 1922
Arkitekt: Muraren Albin Jönsson
Byggherre: Plåtslagaren Ernst Hj. Lundholm
1978 gjordes förändringar av tak och fönster

Hedvig 9

Hedvig 12

Härnösandsgatan 19
Enfamiljsvilla i en våning och inredd vindsvåning
Byggår: 1921–22
Arkitekt: Byggnadssnickaren Carl Svensson
Byggherre: Lokomotiveldaren Eric H. Ericsson

Hedvig 12

Hedvig 13

Härnösandsgatan 17
Enfamiljsvilla i en våning och inredd vindsvåning
Byggår: 1921
Arkitekt, byggmästare och byggherre: Byggnadssnickaren Carl Svensson
1988 Tillbyggnad och förändringar

Hedvig 13

Hedvig 16

Sundsvallsgatan 18

Enfamiljsvilla i en våning och inredd vindsvåning

Byggår: 1953

Arkitekt: Arkitekten Johnny Ekström

Byggmästare: Byggmästaren John Björk

Byggherre: Spårvagnsföraren Gösta Lundin

Hedvig 16

Hedvig 17

Sundsvallsgatan 20 – Härnösandsgatan 29

Enfamiljsvilla i en våning

Byggår: 1953

Arkitekt: Arkitekten Johnny Ekström

Byggmästare: Byggmästaren John Björk

Byggherre: Maskinarbetaren Axel Johansson

Hedvig 17

Hedvig 22+23

Sundsvallsgatan 6

Enfamiljsvilla i en våning och inredd vindsvåning

Byggår: 1923

Arkitekt: Arkitekten Alfred Arvidson

Byggherre: Målaren Ernfrid Andersson

Hedvig 22+23

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Hedvig 5

Sundsvallsgatan 10

Enfamiljsvilla i en våning och inredd vindsvåning

Byggår: 1925

Arkitekt: Byggmästaren Harald Andersson

Byggherre: Typografen Harald W. Wiktor

1978 Förändringar av fönster, 1983–84 Fasadförändringar

Hedvig 5

Hedvig 6

Sundsvallsgatan 12

Enfamiljsvilla i en våning och inredd vindsvåning

Byggår: 1921

Arkitekt, byggmästare och byggherre: Byggnadssnickaren Charles Hammarlund

1972 Förändringar av fasad, tak och fönster

Hedvig 6

Hedvig 10

Härnösandsgatan 23

Enfamiljsvilla i en våning och inredd vindsvåning

Byggår: 1922

Arkitekt: Muraren Albin Jönsson

Byggherre: Laborariearbetaren Jöns Andersson

Tillbyggnader har gjorts 1963, 1964 och 1975

Hedvig 10

Hedvig 14

Härnösandsgatan 15 – Sofiebergsvägen 10

Ursprungligen en tvåfamiljsvilla i en våning och inredd vindsvåning, nu enfamiljsvilla

Byggår: 1922

Arkitekt: Byggmästaren Harald Andersson

Byggherre: Muraren Viktor Andersson

1974 Fasadförändringar och ändring av fönster

Hedvig 14

Hedvig 19

Sofiebergsvägen 12 – Sundsvallsgatan 2

Enfamiljsvilla i en våning och inredd vindsvåning

Byggår: 1921

Arkitekt: Arkitekten Nils J. Lundgren

Byggmästare: Verkmästaren Edvard Lindholm

Byggherre: Verkmästaren Frans O. Pettersson

1966 Förändringar av fönster

Hedvig 19

Kvarteret Humlan

Södra Stenbocksgatan mot söder, i hörnet av Malmögatan och Wieselgrensgatan. Kvarteret Humlan på gatans vänstra sida, på den högra kvarteret Fjärilen. Foto Anker Möller 1940. Helsingborgs stadsarkiv.

Kvarteret domineras mot Stenbocksgatan av flerbostadshus i fyra våningar med långa balkonger.

I ett stadsplaneförslag från 1922 fanns ett kvarter på platsen för nuvarande kvarteret Humlan, men med delvis annorlunda utbredning. Planen omfattade även två kvarter österut med beteckningarna Biet och Spindeln, samt ett flertal kvarter nordöst om Malmögatan. Kvarteren Humlan, Biet och Spindeln var alla tre tänkta att bli kringbyggda med flerbostadshus. I en plan från 1933 fick kvarteret Humlan sin nuvarande utbredning, men var då avsett att bebyggas med trevånings lamellhus både utmed Apotekaregatan och Södra Stenbocksgatan, samt med en envånings butikslänga längs Eneborgsplatsen. Fem år senare gjordes en ny plan där den tillåtna byggnadshöjden mot Södra Stenbocksgatan höjdes med en

våning. Kort därefter bebyggdes dessa tomter med tre funktionalistiskt präglade flerbostadshus med putsade fasader, tegeltak och långa balkonger utmed gatan. 1945 godkändes en ny plan i vilken även byggnadshöjden mot Apotekaregatan höjdes till fyra våningar. Den planen förverkligades i och med byggandet av ett fyrvånings flerbostadshus med tillhörande garagebyggnad som stod färdigt 1951.

Kulturhistoriska värden

De kulturhistoriska värdena är främst knutna till de konsekvent genomförda och i allmänhet autentiska husen mot Stenbocksgatan, och till förekomsten av ursprungliga material och detaljer.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12 §:

Humlan 14

Södra Stenbocksgatan 103

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1938–39

Arkitekt: Arkitekten Alfred Arvidson

Byggmästare och byggherre: Byggmästaren John Nilsson

Humlan 14

Humlan 18

Södra Stenbocksgatan 105 – Klockaregatan 1
Flerbostadshus i fyra våningar
Byggår: 1938–39
Arkitekt: Arkitekten Alfred Arvidson
Byggmästare och byggherre: Byggmästaren John Nilsson
Förändringar av balkonger och dörrar har genomförts

Humlan 18

Humlan 21

Södra Stenbocksgatan 101 – Malmögatan
Flerbostadshus i fyra våningar
Byggår: 1938–39
Arkitekt: Arkitekten Alfred Arvidson
Byggmästare och byggherre: Byggmästaren John Nilsson
Förändringar av balkonger och dörrar har genomförts

Humlan 21

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Humlan 20

Malmögatan 2, "Systembolaget"
Butiksbyggnad i en våning
Byggår: 1956
Arkitekt: Filip Lundgrens Arkitektkontor genom arkitekten Filip Lundgren
Byggmästare och byggherre: Byggmästaren Stig Nilsson
1978 Ombyggnad, 1987 Tillbyggnad

Humlan 20

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Humlan 17

Malmögatan – Apotekaregatan 2, 4 – Klockaregatan 3
Flerbostadshus i fyra våningar
Byggår: 1950–51
Arkitekt: Arkitektfirman Erik och Henry Andersson genom arkitekt SAR Erik G. Andersson
Byggmästare och byggherre: Byggmästaren Arvid Nilsson,
1986–88 Ombyggnad

Humlan 17

Kvarteret Hummern

Äldre bebyggelse i kvarteret Hummern mot Södra Stenbocksgatan. Husen revs i slutet av 1970-talet.

Ursprungligen fanns åtta tomter i kvarteret Hummern, som bebyggdes mellan 1902 och 1906 med flerbostadshus i två våningar. Stilen på husen varierade, från enkla nyrenässanshus till rikt dekorerade hus med tinnar och torn i historiska blandstilar. Även kvarteret Kräftan hörde till de ursprungliga Eneborgskvarteren och bebyggdes till större delen med flerbostadshus i två till tre våningar åren 1904–05. Här dominerade enkla

nyrenässansbyggnader. Båda kvarteren stadsplanerades 1912 med byggrätt för flerbostadshus i upp till tre våningars höjd. Kvarteret Kräftan utvidgades söderut till den då ännu inte utlagda Varbergsgatan. När den anlades i samband med byggandet av egnahemmen 1917–19 delades kvarteret i två delar, en nordlig kallad Kräftan norra (som var så gott som fullt utbyggd) och en sydlig del kallad Kräftan södra. I det södra kvarteret uppfördes 1918 ett tvåvånings flerbostadshus som utgjorde en del av egnahemsprojektet (mer om detta under kvarteret Alma). På 1950-talet slogs kvarteren Kräftan norra och södra samman med det intilliggande Råkan till kvarteret Stenbiten.

1978 fastställdes en ny stadsplan för kvarteren Hummern och Stenbiten. Kvarteret Hummern förstörades österut, och de tidigare kvarteren Kräftan norra och södra överfördes från Stenbiten till Hummern. Samtidigt revs all den äldsta bebyggelsen i kvarteren och i dess ställe uppfördes dels en stor tvåvånings garagebyggnad i hörnet av Fältarpsvägen och Furutorpsgatan, dels en mindre bensinstation vid Furutorpsgatan.

Kulturhistoriska värden

Fastigheten Hummern 11 ingår i det stora bostadsbyggnadsprojekt som inleddes på 1910-talet, och som resulterade i de en- och flerfamiljshus som ritades av Sigurd Lewerentz.

Hörnet av Furutorpsgatan och Södra Stenbocksgatan med fastigheten Hummern 1 i bildens mitt. Samtliga hus revs i slutet av 1970-talet. Foto Edvin Hansson 1970-talet.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12 §:

Hummern 11

Fältarpsvägen 39 – Varbergsgatan 1A, 1B, 1C
Flerbostadshus i två våningar

Byggår: 1918

Arkitekt: Sigurd Lewerentz

Byggmästare: Hälsingborgs stads byggnadskontor
genom byggmästaren Sven Lundgren

Byggherre: Hälsingborgs stad

1976–77 Ombyggnad genom Helsingborgs
fastighetskontor, Husbyggnadsavdelningen

Hummern 11

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Hummern 9

Direktörsgatan 28 – Furutorpsgatan 78

Butiksbyggnad i en våning

Byggår: 1980

Arkitekt: Nya Asphalt AB, Malmö genom Bengt Lundgren

Byggmästare: Nya Asphalt AB, Malmö

Byggherre: Svenska Fina AB

Hummern 9

Hummern 10

Furutorpsgatan 76 – Fältarpsvägen 37

Tvåvånings garagebyggnad

Byggår: 1979–80

Arkitekt: Contekton Arkitektkontor AB genom arkitekt
SAR Janne Svensson

Byggmästare: Nya Asphalt AB, Malmö

Byggherre: Helsingborgs kommun

Hummern 10

Kvarteret Krabban

Fastigheten Krabban 1 i hörnet av Furutorpsgatan och Traktörsgatan. Samtliga hus på bilden revs 1983. Foto Helsingborgs Museum 1975.

Idag utgörs bebyggelsen i kvarteret Krabban av flerbostadshus i tre till fyra våningar. I början av 1900-talet bebyggdes dess norra del med fem villalikhande bostadshus. Byggherre för husen var byggmästaren Petter H. Jacobsson, Eneborgs AB:s byggmästare och ansvarig för uppförandet av det mesta av stadsdelens bebyggelse från 1900-talets början. När kvarteret stadsplanelades 1912 sattes byggrätten till tre våningar, något som bekräftades i nästa stadsplan från 1919 (som i viss mån ändrade kvarterets gränser). Den tredje stadsplanen från 1933 öppnade upp kvarteret mot söder och efter denna plan uppförde Helsingborgs stad två funktionalistiska pensionärsbostadshus i mitten av 1940-talet, båda med putsade fasader och tegeltak 1983 revs kvarterets äldsta bebyggelse och ersattes med ett komplex i fyra våningar mot Furutorpsgatan och tre våningar mot sidogatorna. Samtidigt med nybygget renoverades pensionärshusen. Delar av fasaderna tilläggsisolerades och fönster och portar byttes.

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Krabban 12

Traktörsgatan 26 – Furutorpsgatan 88, 90 –
Guldsmedsgatan
Flerbostadshus i fyra respektive tre våningar och inredd
vindsvåning Byggår: 1983–84
Arkitekt: Jörgen Michelsen Arkitektkontor
Byggmästare: AB Skånska Cementgjuteriet genom
Göran Fridhem
Byggherre: AB Hälsingborgshem

Krabban 12

Krabban 13

Byggnad nr 1, Guldsmedsgatan 27, 29, 31,
"Pensionärshem II"
Flerbostadshus i tre våningar
Byggår: 1945
Arkitekt: Arkitekt SAR Gustaf W. Widmark
Byggmästare: Byggnadsfirman Lundqvist & Olsson
genom byggmästaren Olof Lundqvist
Byggherre: Hälsingborgs stad
1983–84 Förändringar av fasad och dörrar

Krabban 13

Krabban 13

Byggnad nr 2, Traktörsgatan 28, 30, 32,
"Pensionärshem I"

Flerbostadshus i tre våningar

Byggår: 1945

Arkitekt: Arkitekt SAR Gustaf W. Widmark

Byggmästare: Byggnadsfirman Lundqvist & Olsson

genom byggmästaren Olof Lundqvist

Byggherre: Helsingborgs stad

1983–84 Förändringar av fasad och dörrar

Krabban 13

Kvarteret Leran

I den första stadsplanen från 1912 planerades för ett större kvarter, som skulle sträcka sig hela vägen till en tänkt förlängning av Sturegatan österut. Dessa planer förverkligades inte. 1930 fick kvarteret sin nuvarande form. 1934–35 bebyggdes kvarteret i två etapper med en sammanhållen huskropp. För första etappen och den sammanhållna arkitektoniska idén stod arkitekten Alfred Arvidson medan ingenjören Sigurd Bergqvist utformade den andra etappen. Byggherre och byggmästare för båda delarna var Sigurd Bergqvists far, byggmästaren Carl Bergqvist. Byggnadsstilen är ett mellanting mellan 1920-talsklassicism och funktionalism med hörnfönster och uppglasade trapphus, och olika dekorationer.

Kulturhistoriska värden

På 1980-talet byggdes hela komplexet om och senare byttes fönster och portar. Trots detta har husen kvar mycket av sin ursprungskaraktär med fasader av rödbrunt Helsingborgstegel och rött taktegel. De kulturhistoriska värdena är knutna till byggnadernas väl bibehållna ursprungskaraktär och -material.

Arkitekten Alfred Arvidsons fasadritning från 1932 till den norra delen, som var den första etappen av byggnadskomplexet i kvarteret Leran. Original i Helsingborgs stadsarkiv.

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Leran 1

Sturegatan 34 – Södra Stenbocksgatan 158A, 158B
Flerbostadshus i tre våningar och delvis inredd vindsvåning

Byggår: 1934

Arkitekt: Arkitekten Alfred Arvidson

Byggmästare och byggherre: Byggmästaren Carl Bergqvist

Leran 1

Leran 4

Södra Stenbocksgatan 160 – Kristinegatan 15, 17, 19 –
Sturegatan 32

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1934–35

Arkitekt: Ingenjören Sigurd Bergqvist

Byggmästare och byggherre: byggmästaren Carl
Bergqvist

Leran 4

Kvarteret Malen

Kvarteret Malen fanns med i 1912 års stadsplan.

Intentionen var att kvarteret skulle bli ett slutet stads-
kvarter. Ett hus uppfördes enligt denna ursprungliga
plan, ett klassicistiskt präglat flerbostadshus utmed
Södra Stenbocksgatan, likt de flesta andra samtida
hus i stadsdelen med fasader av rödbrunt tegel från
ångtegelbruket och tak av rött tegel. 1933 antogs en
stadsplan med möjlighet för öppen lamellhusbebyggelse.
Enligt denna plan byggdes åren 1934–36 två hörnhus
mot Södra Stenbocksgatan och ett enhetligt utformat
komplex på de tre tomterna utmed Bjäregatan, samtliga
i renodlad funktistil med fasader i tegel respektive puts
under tak av tegel. Övriga tomter utmed Eneborgsvägen
och Sadelmakaregatan förblev obebyggda ännu några
år. 1938 antogs en ny stadsplan som föreskrev lamellhus
med kortsidorna utmed gatorna. I början av 1940-talet
bebyggdes dessa tomter av storbyggmästaren Erik Ivar
Wihlborg efter egna ritningar (samtidigt uppfördes även
ett par hus i kvarteret Nyckelpigan söder om Sadel-
makaregatan). De putsade husen målades gula. Många
sjuksköterskor anställda vid lasarettet strax intill flyttade
in, och husen kom att kallas "Gula Kliniken" efter en
samtida filmtitel.

I mitten av 1970-talet kläddes Gula kliniken hus
med gula eternitskivor, som togs bort i början av 2000-
talet i samband med en större ombyggnad av husen. De
har nu återfått en del av sin ursprungskaraktär samtidigt
som de moderniserats och bland annat försetts med stora
balkonger. Det allra äldsta huset och ett av 1930-talshu-
sen i kvarteret är så gott som intakta sedan uppförandet
medan övriga 30-talshus byggts om under 1980-talet,
delvis med stora förändringar av den ursprungliga arki-
tekturen

Kulturhistoriska värden

Malen 16 är kvarterets äldsta hus, och en typisk repre-
sentant för 1920-talets bostadsbyggande i klassicistisk
stil, där det mörka helsingborgsteglet använts för
reliefdekorer. Den centralt placerade porten omramas
av en profilerad omfattning, och på taket finns tre små
halvrunda takfönster, också det typiska drag för bygg-
nadsstilen. Kvarterets funktionalistiska bostadshus från
1930- och 40-talet representerar också kulturhistoriska
värden genom sitt samhällshistoriska sammanhang och
tidstypiska arkitektur. I kvarteret dominerar putsade
fasader på husen från denna epok.

Ett av de tre hus i kvarteret
Malen som kallades Gula
Kliniken. Fasaderna kläddes
senare med eternitplattor, som
togs bort i början av 2000-talet.
Foto Helsingborgs Museum
1975.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12 §:

Malen 15

Övre Eneborgsvägen 38 – Södra Stenbocksgatan 114
Flerbostadshus i fyra våningar
Byggår: 1935–36
Arkitekt: Snickaren J. Martin M:son-Bomér
Byggmästare: Byggmästaren Oscar Karlsson
Byggherrar: Muraren Birger Holst, Spannarp och
snickaren Oscar Paulsson, Helsingborg
Mot Övre Eneborgsvägen finns en garagelänga uppförd
1952

Malen 15

Malen 16

Södra Stenbocksgatan 116
Flerbostadshus i fyra våningar
Byggår: 1929–30
Arkitekt: Snickaren J. Martin Månsson
Byggmästare: Byggmästaren Janne Nilsson
Byggherrar: Påbörjat av målarmästaren O. W. Jönsson
samt avslutat av byggmästarna Johan Lundborg och
Janne Nilsson

Malen 16

Malen 41

Övre Eneborgsvägen 36A, 36B – Sadelmakaregatan 7A,
7B
”Gula Kliniken”, ”Hus C”
Flerbostadshus i fyra våningar
Byggår: 1942
Arkitekt, byggmästare och byggherre:
Byggnadsingenjören Erik Ivar Wihlborg

Malen 41

Malen 42

Övre Eneborgsvägen 34A, 34 B – Sadelmakaregatan 5A,
5B
”Gula Kliniken”, ”Hus B”
Flerbostadshus i fyra våningar
Byggår: 1942
Arkitekt, byggmästare och byggherre:
Byggnadsingenjören Erik Ivar Wihlborg

Malen 42

Malen 43

Övre Eneborgsvägen 36A, 36B – Sadelmakaregatan 3A, 3B

"Gula Kliniken", "Hus A"

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1942–43

Arkitekt, byggmästare och byggherre:

Byggnadsingenjören Erik Ivar Wihlborg

Malen 43

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Malen 18

Södra Stenbocksgatan 118 – Sadelmakaregatan 9

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1934–35

Arkitekt: Arkitekten Aksel W. Zetlitz-Nilsson

Byggmästare: Byggmästaren Oscar Karlsson

Byggherre: Fru Lisa Karlsson

Ca 1981–82 Ombyggnad

Malen 18

Malen 30

Bjäregratan 11

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1935–36

Arkitekt: Arkitekten Aksel W. Zetlitz-Nilsson

Byggmästare: Byggmästaren Nils Persson

Byggherre: Fru Ebba Nilsson (byggmästaren Ernst Nilsson)

Ca 1981–82 Ombyggnad

Malen 30

Malen 31

Övre Eneborgsvägen 30, Bjäregratan 9

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1935–36

Arkitekt: Arkitekten Aksel W. Zetlitz-Nilsson

Byggmästare: Byggmästaren Nils Persson

Byggherre: Fru Ebba Nilsson (byggmästaren Ernst Nilsson)

Ca 1982–83 Ombyggnad

Mot Övre Eneborgsvägen finns en samlingslokal, som uppfördes som garage 1935. 1950 byggdes garaget om till butikslokal, och 1986 inreddes samlingslokalen.

Malen 31

Övrig bebyggelse i kvarteret

Malen 29

Sadelmakaregatan 1 – Bjäregatan 13
Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning
Byggår: 1936
Arkitekt: Arkitekten Aksel W. Zetlitz-Nilsson
Byggmästare: Byggmästaren Nils Persson
Byggherre: Fru Ebba Nilsson (byggmästaren Ernst Nilsson)
Ca 1987–88 Ombyggnad
Mot Sadelmakaregatan finns en garagebyggnad uppförd 1936. 1945 inreddes där butikslokaler, och 1988 gjordes ytterligare ändringar.

Malen 29

Kvarteret Maneten

Kvarteret är idag ett långsträckt, slutet stenstadskvarter med bebyggelse i tre – fyra våningar.

I kvarteret uppfördes 1904 fem flerbostadshus, varav fyra parhus, i två till tre våningars höjd. Stilen var genomgående enkel med tegel- eller putsfasader och papptak. När kvarteret stadsplanerades 1912 planerades för sammanhängande bebyggelse i upp till tre våningars höjd. 1927 och 1929 uppfördes två klassicistiskt präglade hus med rödbruna tegelfasader, det senare med putsdekor, och röda tegeltak. Stadsplanen från 1933 öppnade upp kvarteret i norr så att där bara fick byggas envåningslängor. 1934–36 byggdes tre funkisartade hus utmed Direktörsgatan, två med putsfasader och ett med tegelfasader, alla tre med tegeltäckta tak. 1944–45 och 1950 uppfördes två hörnhus med fasader och tak av tegel utmed Guldsmedsgatan, båda stilmässigt hemmahörande i nyrealismen med dess typiska välarbetade detaljer. I slutet av 50-talet tillkom ett infillbygge mot Direktörsgatan i form av ett modernistiskt tegelhus. 1975 revs tre av de allra äldsta husen och ersattes med nya bostadshus i tegel och röd- och grönmalade snickerier. De två kvarvarande husen från början av 1900-talet renoverades i bör-

jan av 70-talet med vissa förändringar som fönsterbyten. Några år senare renoverades 1920- och 30-talshusen på olika sätt. Några har kvar ursprungliga fönster och andra äldre detaljer medan andra förändrats genomgripande genom tilläggsisoleringar, vindsinredningar samt fönster- och portbyten. 1940- och 50-talshusen är fortfarande i stort sett intakta exteriört.

Kulturhistoriska värden

De kulturhistoriska värdena är knutna till den äldre bebyggelsens autentiska material och detaljer. Maneten 14, 18 och 19 representerar stadsdelens allra äldsta utbyggnadsskede, i form av enkla trevånings flerbostadshus, med tegelfasader med viss ornamentik. Efter 1970-talens saneringar blev denna tidigare så vanliga hustyp ganska få till antalet, och kulturvärdena är knutna både till sällsynthet och till byggnadernas representativitet för stadsdelens äldsta historia.

Maneten 13 är ett mycket välhållt och oförändrat trevåningshus som med sin fasad i helsingborgstegel är en typisk representant för 1920-talets bostadsbyggande i stadsdelen.

Fastigheterna Maneten 5, 6, 7A och 7B med adressen Direktörsgatan 17–23 Husen hade uppförts 1904, som var något av ett "rekordår", då stora delar av den äldsta bebyggelsen i stadsdelen tillkom. Husen revs 1975. Foto Helsingborgs Museum 1975.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12 §:

Maneten 13

Guldsmedsgatan 12

Byggår: 1927

Byggherre och byggmästare: Muraren Johan A. Lundberg

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning
Ca 1975 Ombyggnad

Maneten 13

Maneten 14

Guldsmedsgatan 10, 10A

Flerbostadshus i tre våningar

Byggår: 1904

Arkitekt: Okänd

Byggmästare: Byggmästaren Petter H. Jacobsson

Byggherrar: Arbetarna Carl J. Olsson (nr 10) och Per Löfqvist (10A)

Ca 1972–73 Ombyggnad

Maneten 14

Maneten 15

Guldsmedsgatan 8 – Övre Nytorpgsgatan 82

Flerbostadshus i tre våningar

Byggår: 1944–45

Arkitekt: Byggmästaren J. Martin Bomér

Byggmästare: Byggmästaren Yngve Westerdahl

Byggherre: Muraren Ivar Hellberg

Maneten 15

Maneten 16

Furutorpsgatan 75 – Guldsmedsgatan 20A, 20B

Flerbostadshus i tre våningar och delvis inredd vindsvåning

Byggår: 1950

Arkitekt: Arkitekten Johnny Ekström

Byggherre och byggmästare: Byggmästaren Yngve Westerdahl

Maneten 16

Maneten 18

Guldsmedsgatan 18

Byggår: 1904

Arkitekt: Troligen Mauritz Frohm

Byggmästare: Byggmästaren Petter H. Jacobsson

Byggherre: Stationskarlen Albert Nilsson

Flerbostadshus i två våningar och inredd vindsvåning, sammanbyggt med kv Maneten 19

1906 gjordes till- och påbyggnad

Ca 1971 Förändringar

Maneten 18

Maneten 19

Guldsmedsgatan 16

Byggår: 1904

Arkitekt: Troligen Mauritz Frohm

Byggmästare: Byggmästaren Petter H. Jacobsson

Byggherre: Stationskarlen Albert Nilsson

Flerbostadshus i två våningar och inredd vindsvåning, sammanbyggt med Maneten 18

1906 gjordes en till- och påbyggnad

Ca 1978 Ombyggnad

Maneten 19

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Maneten 2

Direktörsgatan 11

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1934–35

Arkitekt: Arkitekten Hugo B. Jonsson

Byggmästare: Byggmästaren John Strömqvist

Byggherre: Fastighetsägaren Hjalmar A. Strömberg

Ca 1976–77 Ombyggnad

Maneten 2

Maneten 4

Direktörsgatan 15

Flerbostadshus i tre våningar, parterrvåning och delvis inredd vindsvåning

Byggår: 1959

Arkitekt: Arkitekten Johnny Ekström

Byggmästare: Byggnads AB Gösta Gadd genom byggmästaren Gösta Gadd

Byggherre: Byggnads AB Gösta Gadd

Maneten 4

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Maneten 1

Övre Nytorgsgatan 80 – Direktörsgatan 9
Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning
Byggår: 1935–36

Arkitekt: Arkitekten Aksel W. Zetlitz-Nilsson

Byggmästare: Byggmästaren Carl W. Lundström

Byggherre: Muraren Reinhold Nordh

Ca 1980 Ombyggnad

Mot Övre Nytorgsgatan finns en butiksbyggnad i en våning, som uppfördes som garage 1945. Ombyggnaden till butik gjordes 1980

Maneten 1

Maneten 3

Direktörsgatan 13

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1936

Arkitekt: Arkitekten Aksel W. Zetlitz-Nilsson

Byggmästare: Byggmästaren Oscar Karlsson

Byggherre: Byggnadsarbetaren Gottfrid Karlsson

Ca 1975 Ombyggnad

Maneten 3

Maneten 8

Direktörsgatan 25 – Furutorpsgatan 73

Flerbostadshus, med butikslokaler, i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1929

Arkitekt: Ola Anderson

Byggmästare: Muraren Ernst Persson

Byggherre: Resanden Emil Persson

Ca 1984–85 Till- och ombyggnad

Maneten 8

Maneten 12

Guldsmedsgatan 14A, 14B

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1976–77

Arkitekt: Jörgen Michelsen Arkitektkontor

Byggmästare: Göran Bengtsson Byggnads AB genom Carl-Axel Snygg

Byggherre: AB Hälsingborgshem

Maneten 12

Maneten 17

Direktörsgatan 17, 19, 21

Byggår: 1975–76

Arkitekt: Jörgen Michelsen Arkitektkontor

Byggmästare: John Mattson Byggnads AB genom Sven Boberg

Byggherre: AB Hälsingborgshem

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Maneten 17

Kvarteret Maria

De nybyggda "Mariahusen" från Fältarpvägen.
Foto ca 1925.

Kvarteret består av två fastigheter, båda bebyggda med flerbostadshus av Helsingborgs stad för att råda bot på bostadsbristen under och efter första världskriget. I synnerhet Mariahusen i tre våningar på tomt 1 hade från början karaktären av så kallade barnrikehus. I den ursprungliga styckningsplanen från 1919 omfattade kvarteret endast en tomt på vilken det planerades ytterligare två hus i stil med det som redan var uppfört utmed Fältarpvägen. De två första stadsplanerna, fastställda 1933 respektive 1934, reglerade i stort bara de befintliga förhållandena avseende vilka delar av tomterna som fick bebyggas respektive byggnadernas höjd. På 1980-talet var Mariahusen slitna och förfallna och frågan om rivning diskuterades, men istället genomfördes upprustning och ombyggnad, då husen bland annat försågs med balkonger.

Mariahusen präglas av solida byggnadsmaterial – helsingborgstegel – och genomarbetade dekorativa detaljer i puts och granit, medan Maria 2 ingår i det

större projekt i området, som ritades av Sigurd Lewerentz, vilket tillsammans med husens historia som en del i 1900-talets välfärdsbygge skapar de kulturhistoriska värdena. Husen har skyddsbestämmelser i detaljplan.

Mellan den båda Mariahusen finns en övertäckt gång. Portar omges av detaljer i granit och puts. Foto Karin Gustavsson.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12 §:

Maria 1

Sofiebergsvägen 4 – Traktörsgatan 42, 44, 46, 48, 50,
52 – Fältarpsvägen 45, "Mariahusen"
Flerbostadshus i tre våningar
Byggår: 1924–25
Arkitekt: Alfred Hellerström
Byggmästare: Byggmästarna Carl Ljungberg och Johan
Malmström
Byggherre: Hälsingborgs stad

Maria 1

Maria 2

Fältarpsvägen 43 – Sofiebergsvägen 2A, 2B, 2C
Flerbostadshus i två våningar
Byggår: 1918
Arkitekt: Sigurd Lewerentz
Byggmästare: Hälsingborgs stads byggnadskontor
genom byggmästaren Sven Lundgren
Byggherre: Hälsingborgs stad
1976–77 Ombyggnad

Maria 2

Kvarteret Mullbäret

Hörnet av Handelsmansgatan och Apotekaregatan, med en Konsumbutik i det västra av de båda husen på fastigheten Mullbäret 9. Foto Helsingborgs Museum 1975.

Kvarteret är bebyggt med fyra lamellhus i fyra våningar, med fasader i rött och brunt tegel.

Kvarteret fanns med i 1933 års stadsplan, med samma utsträckning som idag, men med byggrätten begränsad till tre våningar. 1945 höjdes byggrätten med en våning, och 1945–46 uppfördes fyra fyravåningshus på de två tomterna i kvarteret. Byggherrar till de snarlika husen var två HSB-föreningar. Som fasadmateriäl användes brunt respektive rött tegel medan alla tak fick

rött tegel. I de två husen mot Apotekaregatan inreddes förutom bostäder även butikslokaler. På 1980-talet genomgick husen förändringar i form av byten av fönster, portar och takmaterial.

Kulturhistoriska värden

Kulturvärdena är främst knutna till byggnadernas sammanhang med andra lamellhus i närområdet och till de bibehållna originalfasaderna i helsingborgstegel.

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Mullbäret 9

Vagnmansgatan 18, 20, 22 – Handelsmansgatan 4,
"Hus A"

Byggår: 1945

Arkitekt: HSB:s Riksförbund, Arkitektkontoret,
Stockholm genom Gunnar Pleijel

Byggmästare: Byggmästaren Peter Lindkvist, Lund

Byggherre: Hyresgästföreningens i Hälsingborg

Bostadsrättsförening Örnen

Flerbostadshus i fyra våningar

1984 Förändringar av tak, fönster och dörrar

Mullbäret 9 "Hus A"

Mullbäret 9

Handelsmansgatan 2A, 2B, 2C – Apotekaregatan 5,
"Hus B"

Byggår: 1945

Arkitekt: HSB:s Riksförbund, Arkitektkontoret,
Stockholm genom Gunnar Pleijel

Byggmästare: Byggmästaren Peter Lindkvist, Lund

Byggherre: Hyresgästföreningens i Hälsingborg

Bostadsrättsförening Örnen

Flerbostadshus i fyra våningar

1984 Förändringar av tak, fönster och dörrar

Mullbäret 9 "Hus B"

Mullbäret 10

Vagnmansgatan 24, 26, 28 – Tranemansgatan 23,
Byggår: 1946

Flerbostadshus i fyra våningar

Arkitekt: HSB:s Riksförbund, Arkitektkontoret,
Stockholm genom Kjerstin Kjellberg

Byggmästare: Byggmästaren Peter Lindkvist, Lund

Byggherre: Hyresgästföreningens i Hälsingborg

Bostadsrättsförening Trasten

1989–90 Ombyggnad

Mullbäret 10

Mullbäret 10

Tranemansgatan 21A, 21B, 21C – Apotekaregatan 7,
Byggår: 1946

Flerbostadshus i fyra våningar

Arkitekt: HSB:s Riksförbund, Arkitektkontoret,
Stockholm genom Kjerstin Kjellberg

Byggmästare: Byggmästaren Peter Lindkvist, Lund

Byggherre: Hyresgästföreningens i Hälsingborg

Bostadsrättsförening Trasten

1989–90 Ombyggnad

Mullbäret 10

Gustav Adolfs gata 43. Huset låg i den del av dåvarande kvarteret Tegelbruket som motsvarar kvarteret Murteglet idag. Huset hade uppförts 1901–02 och revs i slutet av 1970-talet. Foto Helsingborgs Museum 1975.

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Murteglet 1

Gustav Adolfs gata 43 – Sturegatan 2

Flerbostadshus i tre våningar och parterrvåning

Byggår: 1994–95

Arkitekt: Tangram Arkitekter AB genom arkitekt SAR

Sverker Tingdahl

Byggmästare: SIAB genom Viggo Kristensson

Byggherre: HSB Nordvästra Skåne

Kvarteret Murteglet

Fram till 1977 utgjorde kvarteret Murteglet en del av kvarteret Tegelbruket. När den äldre bebyggelsen rivits var avsikten att kvarteret Murteglet skulle bebyggas med garagebyggnader. Istället upprättades en ny plan i början av 1990-talet som möjliggjorde byggandet av ett äldreboende i kvarteret. Det uppfördes 1994–95 i tre våningar och parterrvåning med fasader av puts och tegel.

Murteglet 1

Kvarteret Myggan

Hörnhuset Bjäregatan – Wieselgrensgatan där författaren och journalisten Birger Sjöberg bodde i början av 1900-talet. Foto ca 1910. Privat ägo.

Kvarteret är idag ett nästan helt slutet stenstadskvarter, med bebyggelse från dels tidigt 1900-tal, dels mitten av 1900-talet.

Länderiet Eneborgs tre ekonomilängor låg i kvarteret Myggen, i vinkel mot varandra, en längs Wieselgrensgatan, en mot Siöcronaplatsen och en parallellt med Siöcronaplatsen, mitt i kvarteret. Dessa längor hade uppförts i början av 1870-talet som ersättning för äldre byggnader på platsen. Den nordöstliga delen av kvarteret lades ut till två byggnadstomter i början på 1900-talet och två praktfulla fyra vånings flerbostadshus i jugendstil uppfördes. 1912 inlemmades kvarteret i den stora stadsplanen för Eneborg och Högaborg vilken stadgade att det fick bebyggas med hus i som mest fyra våningar. Stadsplanen från 1933 behöll byggnadshöjden utmed tre av sidorna medan den fjärde sidan mot Eneborgsvägen bara fick bebyggas med en vånings butiks-, garage- och ekonomibyggnader, för att öppna upp kvarteret i enlighet med de funktionalistiska idealen. Redan fem år senare kom en ny plan för kvarteret som medgav sammanhängande bebyggelse från Bjäregatan längs med Wieselgrensgatan till Siöcronaplatsen samt ett fristående lamellhus i hörnan Eneborgsvägen – Bjäregatan. Åren 1938–39 byggdes tre funktionspräglade hus utmed Bjäregatan och Eneborgsvägen med fasader av rödbrunt Helsingborgstegel och röda tegeltak. För att ge plats till

dessa hus revs en av de gamla ekonomibyggnaderna medan de två andra stod kvar till mitten av 50-talet då de ersattes av ett större affärs- och flerbostadshus i hörnet av Wieselgrensgatan och Siöcronaplatsen. I slutet av 1970-talet renoverades både sekelskifteshusen och 1930-talshusen varsamt av UM Fastighets AB. Husens särprägel och tidstypiska detaljer tillvaratogs. Två av 30-talshusen har på senare år förändrats genomgripande genom bland annat fönsterbyten.

I Myggen 1, med adress Wieselgrensgatan 8, bodde Birger Sjöberg under sina första år i Helsingborg.

Kulturhistoriska värden

Bebyggelsens kulturhistoriska värden är främst knutna till kvarterets äldre bebyggelses välhållna originaldetaljer, med rikt ornamenterade tidstypiska putsfasader. 1930-tals- och 1950-talsbebyggelsen präglas av välarbetade tegelfasader och bibehållna volymer. Funkishusen på Myggen 5 och 7 är typiska exempel på funktionalismens byggnader i södra Sverige, som påfallande ofta fick tegelfasader. Fönstren är på tidstypiskt vis placerade i sammanhängande "band". Det uppglasade trapphuset är ett annat karaktärsdrag typiskt för funktionalismen. Myggen 8 är ett lågmålt 1950-talshus som är i princip oförändrat sedan det byggdes, med ett viktigt läge invid den öppna platsen vid Wieselgrensgatan.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12 §:

Myggen 1

Bjäregatan 2 – Wieselgrensgatan 8
Flerbostadshus i fyra våningar och inredd mansardvåning
Byggår: 1906–07
Arkitekt: Ola Anderson
Byggmästare: Troligen muraren Anders Jeppson
Byggherre: Muraren Anders Jeppson
1976–77 Ombyggnad

Myggen 1

Myggen 2

Wieselgrensgatan 6
Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning
Byggår: 1906–07
Arkitekt: Arkitekten och byggmästaren Carl E. Rosenius
Byggmästare och byggherre: Snickaren Per Hansson
1976–77 Ombyggnad

Myggen 2

Myggan 5

Övre Eneborgsvägen 13

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1938–39

Arkitekt: Arkitekten Filip Lundgren

Byggmästare och byggherre: Byggmästaren Bror E. Jacobsson

1977 Ombyggnad

Myggan 5

Myggan 7

Bjäregratan 4

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1938–39

Arkitekt: Arkitekten Filip Lundgren

Byggmästare och byggherre: Byggmästaren Bror E. Jacobsson

1978–79 Ombyggnad

Myggan 7

Myggan 8

Bjäregratan 6 – Övre Eneborgsvägen 15A, 15B

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1939

Arkitekt: Arkitekten Filip Lundgren

Byggmästare och byggherre: Byggmästaren Bror E. Jacobsson

Förändringar av fönster har gjorts.

Myggan 8

Myggan 9

Wieselgrensgatan 2, 4 – Övre Eneborgsvägen 11A, 11B, 11C, 11D

Flerbostadshus, med butikslokaler, i fyra våningar och delvis inredd vindsvåning Byggår: 1955–56

Arkitekt: Byggnadsingenjörsfirman J. M. Bomér genom byggnadsingenjören J. Martin Bomér

Byggmästare och byggherre: Byggmästaren Ivar Hellberg

Myggan 9

Kvarteret Myran

Kvarteret är ett nästan helt slutet, triangulärt stenstads-kvarter, bebyggt med dels 1920–30talsbebyggelse, dels ett komplementhus från 1980-talet.

Kvarteret Myran var i 1912 års stadsplan avsett för sluten kvartersbebyggelse i som mest tre våningar. Det var obebyggt fram till 1928, då två hus utmed Furutorps-gatan byggdes. 1929 uppfördes ytterligare två hus mot Magister- och Gasverksgatorna. 1930 fick kvarterets nordliga hörntomt en något förändrad utbredning i en ny stadsplan. 1931 bebyggdes denna tomt. Samtliga hus fick fasader och tak av tegel. Det sist byggda huset utformades i funktisstil medan övriga byggdes i 1920-talsklassicismens ideal. På den sista kvarvarande tomten i det sydöstliga hörnet byggdes först en mindre kiosk. I en ny stadsplan från 1944 togs byggrätten bort mot Furutorpsgatan för att bryta upp kvarterets i övrigt sammanbyggda sidor. Innan dessa planer fullföljdes uppfördes en bensinstation 1957–58. 1983 ersattes den med nuvarande flerbostadshus. Åren kring 1980 byggdes samtliga äldre hus i kvarteret om, på ett sätt som tillvara-tog husens ursprungskaraktär.

Tomten i hörnet av Furutorpsgatan och Gasverksgatan var länge obebyggd. Från 1950-talets slut låg där en bensinstation, som revs 1983 och ersattes av ett affärs- och flerbostadshus. Foto Edvin Hansson ca 1980.

Kulturhistoriska värden

De kulturhistoriska värdena är främst knutna till 1920-talsbebyggelsens välbevarade fasader med många dekorativa och tidstypiska detaljer, som portomfattningar, putsdekor och sexdelade fönster.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12 §:

Myran 2

Furutorpsgatan 57

Flerbostadshus i tre våningar

Byggår: 1928–29

Arkitekt: Arkitekten Aksel W. Zetlitz-Nilsson

Byggmästare: Byggmästaren Olof P. Monkell

Myran 2

Myran 2

Furutorpsgatan 55 – Magistergatan 5

Flerbostadshus, med butikslokaler, i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1928–29

Arkitekt: Aksel W. Zetlitz-Nilsson

Byggmästare: Byggmästaren Olof P. Monkell

Byggherre: Muraren Oscar Karlsson

Ca 1975–78 Ombyggnad

Myran 2

Myran 4

Magistergatan 3

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1929–30

Arkitekt: Ola Anderson

Byggmästare och byggherre: Byggmästaren Harry Wernersson

Ca 1933 inredning av vindsvåningen

Ca 1976–77 Ombyggnad

Myran 4

Myran 6

Gasverksgatan 50

Byggår: 1929

Arkitekt: Alfred Arvidson

Byggmästare: Byggmästaren John Strömqvist

Byggherre: Byggnadssnickaren Johan Sandin

Affärs- och flerbostadshus i tre våningar

Ca 1978–79 Ombyggnad

Myran 6

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Myran 8

Magistergatan 1 – Gasverksgatan 48

Byggår: 1931–32

Arkitekt: Arkitekten Alfred Arvidson

Byggmästare: Byggmästaren John Strömqvist

Byggherre: Byggnads AB Myran (byggmästaren John Strömqvist)

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Ca 1981–82 Ombyggnad

Myran 8

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Myran 7

Gasverksgatan 52 – Furutorpsgatan 59, 61, 63

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1983–84

Arkitekt: Arkitektfirman Blasberg & Jais-Nielsen genom arkitekt SAR Bengt Blasberg

Byggmästare: Munka Ljunby Väg och Vatten AB genom Greger Hurtig

Byggherrar: Planerat av Byggnads AB Teodor Ågren, Höganäs och utfört av Riksbyggens Bostadsrättsförening Helsingborgshus nr 38

Mot Furutorpsgatan finns en butiksbyggnad i en våning, uppförd i samma sammanhang som bostadshuset

Myran 7

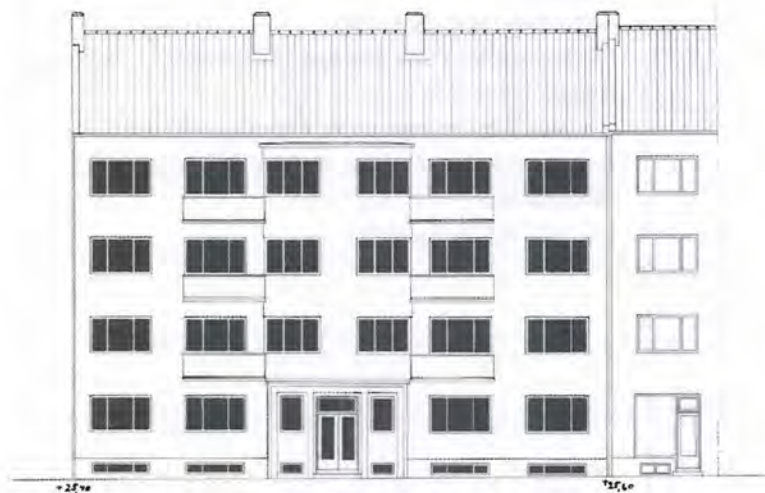
Kvarteret Nunnan

Kvarteret är bebyggt med fyrvånings flerbostadshus från slutet av 1930-talet, några med tegelfasader, några med putsade fasader. Vid kvarterets långsidor finns låga garagebyggnader.

I 1912 års stadsplan var kvarteret Nunnan tänkt att bebyggas med fyrvåningshus på alla sidor, men innan något hus hann uppföras gjordes en ny stadsplan 1933. 1936–40 bebyggdes kvarterets åtta fastigheter med hus i två rader, en längs varje långsida. Samtliga hus var i funktisstil med tegeltäckta tak. Sju av husen hade tegelfasader medan ett hade putsfasader. Dominerande arkitekt var J. Martin Bomér som ritade sex av husen. Längs kvarterets kortsidor uppfördes garage. En av dessa byggdes i anslutning till bostadshuset medan övriga tillkom i omgångar mellan 1946 och 1963. Samtliga hus byggdes om på 1980-talet varvid fönster, portar och balkongfronter byttes ut samtidigt som vindsvåningarna inreddes. Trots detta återstår enhetligheten i husens ursprungskaraktär.

Kulturhistoriska värden

Bebyggelsen i kvarteret kan kategoriseras som så kallad "byggmästarfunktis", ordinära och välbyggda bostadshus från 1930-talet, som inrymmer både funktionalismens

Fasaddrättning upprättad av J. Martin M:son Bomér 1936. Under byggtiden ändrades placeringen av fönstren i burspråket. Balkongerna togs bort i samband med en större ombyggnad av huset i början av 1980-talet. Original i Helsingborgs stadsarkiv.

estetik men inte i dess mest radikala form, och vissa mer "traditionella" drag som burspråk och helt symmetriska fasader.

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Nunnan 1

Sämsmakaregatan 4 – Södra Stenbocksgatan 106
Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning
Byggår: 1936

Arkitekt: Snickaren J. Martin M:son-Bomér

Byggmästare: Byggmästaren Nils Persson

Byggherre: Snickaren Oscar Paulsson

Ca 1987–88 Ombyggnad

Mot Sämsmakaregatan finns ett garage uppfört 1962

Nunnan 1

Nunnan 2

Södra Stenbocksgatan 108

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning
Byggår: 1936–37

Arkitekt: Snickaren J. Martin M:son-Bomér

Byggmästare: Byggmästaren Oscar Karlsson

Byggherre: Snickaren Oscar Paulsson

Ca 1983–84 Ombyggnad

Nunnan 2

Nunnan 3

Södra Stenbocksgatan 110

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1938–39

Arkitekt: Verkmästaren J. Martin M:son-Bomér

Byggmästare och byggherre: Byggmästaren Yngve Westerdahl

Ca 1982–83 Ombyggnad

Nunnan 3

Nunnan 4

Södra Stenbocksgatan 112 – Övre Eneborgsvägen 27

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1936

Arkitekt: Alfred Arvidson

Byggmästare och byggherre: Byggmästaren John Strömqvist

1981–82 till- och ombyggnad

Mot Övre Eneborgsvägen finns ett garage uppfört 1946

Nunnan 4

Nunnan 5

Övre Eneborgsvägen 25 – Visitörsgatan 13

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1936–37

Arkitekt: Arkitekten Alfred Arvidson

Byggmästare och byggherre: Byggmästaren John Strömqvist

1982–83 Ombyggnad

Nunnan 5

Nunnan 6

Visitörsgatan 11

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1938–39

Arkitekt och byggmästare: Verkmästaren J. Martin M:son-Bomér

Byggherre: Byggmästaren Henning Christiansson

1983–84 Ombyggnad

Nunnan 6

Nunnan 7

Visitörsgatan 9

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1939

Arkitekt och byggmästare: Verkmästaren J. Martin Bomér

Byggherre: Byggmästaren Henning Christiansson
1983–84 Ombyggnad

Nunnan 7

Nunnan 8

Visitörsgatan 7 – Sämsmakaregatan 2A, 2B

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1939–40

Arkitekt och byggmästare: Verkmästaren J. Martin Bomér

Byggherre: Byggmästaren Henning Christiansson
1983–84 Ombyggnad

Nunnan 8

Kvarteret Nyckelpigan

Perspektivskiss uppgjord av J. Martin Bomér 1935 inför byggandet av fastigheten Nyckelpigan 8 i hörnet av Södra Stenbocksgatan och Sadelmakaregatan. Byggnaden till vänster på skissen fick en annan utformning när den uppfördes 1936. Original i Helsingborgs stadsarkiv.

Liksom övriga kvarter i 1912 års stadsplan planerades för sluten bebyggelse i kvarteret Nyckelpigan. Höjden fick vara som mest fyra våningar och efter dessa planer uppfördes 1929–33 sex hus utmed Tranemansgatan. Stilen var genomgående 1920-talsklassicism, fasadmaterialet rödbrunt tegel från ångtegelbruket och takmaterialet rött tegel. Enligt den nya stadsplanen 1933 skulle bebyggelsen utmed Sadelmakaregatan bestå av ett friliggande lamellhus och på övriga sidor av kvarteret av

sammanhängande bebyggelse. 1935–36 tillkom två funkishus, med rött tegel på fasader och tak, utmed Södra Stenbocksgatan. Bebyggelsen på kvarterets norra sida uppfördes som en fortsättning av Erik Ivar Wihlborgs projekt i grannkvarteret Malen i början av 40-talet. Det långa smala lamellhuset utmed Sadelmakaregatan byggdes 1943, och 1944–45 tillkom hörnhuset mot Bjäregatan. Båda dessa från början väldigt särpräglade funkishus förändrades genomgripande på 1970-talet då de kläddes

in med eternit respektive eternit och tegel. Övriga detaljer som fönster och dörrar bevarades vilket gjorde att det långa lamellhuset enkelt kunna återföras till originalutseendet när eterniten togs bort i början av 2000-talet. Två av de klassicistiska husen är relativt oförändrade sedan uppförandet medan resterande förändrades påtagligt i samband med ombyggnader kring 1980. Funkishusen från 30-talet blev några år senare totalombyggda och vid samma tillfälle bebyggdes en mindre lucka utmed Tranemansgatan med ett femvånings infillhus.

Kulturhistoriska värden

Den äldre tegelbebyggelsen från tidigt 1930-tal och funkishuset längs Sadelmakaregatan representerar stora kulturhistoriska värden genom originalmaterial och genomarbetade välhållna detaljer. De båda husen på Nyckelpigan 24 är goda representanter för 1920-talets sydsvenska klassicism i helsingborgstegel, en stil som användes även en bit in på 1930-talet. (Nyckelpigan 20 och 21)

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12 §:

Nyckelpigan 20

Tranemansgatan 13

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1932

Arkitekt: Arkitekten Edvin Tidblad

Byggmästare och byggherre: Muraren Nils P. Pettersson

Ca 1979–80 Ombyggnad

Nyckelpigan 20

Nyckelpigan 21

Tranemansgatan 11A, 11B

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1932–33

Arkitekt: Snickaren J. Martin Månsson

Byggmästare och byggherre: Muraren Olof Ask

Ca 1976–77 Ombyggnad

Ca 1995 Inredning av vindsvåningen

Nyckelpigan 21

Nyckelpigan 24

Bjäregatan 17 – Tranemansgatan 3

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1929–30

Arkitekt: Arkitekten Hugo B. Jonsson

Byggmästare och byggherre: Byggmästaren Sture

Sonesson

Nyckelpigan 24

Nyckelpigan 24

Tranemansgatan 5

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1930–31

Arkitekt: Snickaren J. Martin Månsson

Byggmästare och byggherre: Muraren Olof Ask

Nyckelpigan 24

Nyckelpigan 26

Sadelmakaregatan 4, 6, 8, 10, 12, 14

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1943

Arkitekt, byggmästare och byggherre:

Byggnadsingenjören Erik Ivar Wihlborg

Ca 1975–76 Förändringar (fasad)

Ca 2002 Förändringar (fasad)

Nyckelpigan 26

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Nyckelpigan 2

Bjäregratan 15 – Sadelmakaregatan 2A, 2B

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1944–45

Arkitekt och byggmästare: Byggnadsingenjören Erik

Ivar Wihlborg, Byggherre: Fastighets AB Högaborg

(byggnadsingenjören Erik Ivar Wihlborg)

Ca 1977 Förändringar (fasad)

Nyckelpigan 2

Nyckelpigan 8

Sadelmakaregatan 16 – Södra Stenbocksgatan 120

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1935

Arkitekt: Snickaren J. Martin Månsson-Bomér

Byggmästare: Påbörjat av byggmästaren Oscar Karlsson

och avslutat av byggmästaren Olof Ask

Byggherre: Fröken Frida Linde

Ca 1984–86 Ombyggnad

Nyckelpigan 8

Nyckelpigan 24

Tranemansgatan 7

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1931

Arkitekt: Snickaren J. Martin Månsson

Byggmästare och byggherre: Muraren Olof Ask

Ca 1981–82 Ombyggnad

Nyckelpigan 24

Nyckelpigan 24

Tranemansgatan 9

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1931–32

Arkitekt: Snickaren J. Martin Månsson

Byggmästare och byggherre: Muraren Olof Ask

Ca 1981–82 Ombyggnad

Nyckelpigan 24

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Nyckelpigan 19

Södra Stenbocksgatan 122A, 122B

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1936

Arkitekt: Snickaren J. Martin M:son-Bomér

Byggmästare: Byggmästaren Olof Ask

Byggherre: Byggmästaren Charles Nilsson

Ca 1986–87 Ombyggnad

Nyckelpigan 19

Nyckelpigan 19

Tranemansgatan 15

Flerbostadshus i fem våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1986–87

Arkitekt: Stig Nilsson Byggkonsulting genom Stig Nilsson

Byggmästare: Byggnads AB Stig Nilsson

Byggherre: Byggnads AB Hannover

Nyckelpigan 19

Kvarteret Ollonborren

Hörnhuset Bjäregatan 12 och Övre Holländaregatan 36. Bilden togs före en omfattande ombyggnad i hörnan av 1990-talet. Då ändrades bland annat bottenvåningens butikslokaler till bostäder. Foto Helsingborgs Museum 1975.

I 1912 års stadsplan var kvarteret avsett för sluten kvartersbebyggelse i fyra våningar. Kvarteret var dock lite större i denna plan eftersom Siöcronagatan bara var tänkt som en smal gångstig längs branten ner mot Gasverksgatan. Detta ändrades innan kvarteret började bebyggas 1928. Under de kommande tio åren bebyggdes samtliga sju fastigheter, de första med hus i ren 1920-talsklassicistisk stil och de sista i ren funktistil. Genomgående fasadmateriäl var tegel (mestadels från Ångtegelbruket) medan takmaterialet var tegel utom på ett hus som fick eternittak. De flesta av fastigheterna byggdes varsamt om på 1970-talet med omhändertagande av tidstypiska detaljer som fönster och portar,

vilket är väsentligt för bebyggelsens kulturhistoriska värde. Två av husen byggdes om mer genomgripande på 1980-talet. Ett av 20-talshusen försågs nyligen med nya fönster som dåligt korresponderar med ursprungsarkitekturen.

Kulturhistoriska värden

Den äldre tegelbebyggelsen på Ollonborren 9, 10, 11, 12 och 14 från tidigt 1930-tal representerar stora kulturhistoriska värden genom originalmaterial och genomarbetade välhållna detaljer. Husen är goda representanter för 1920-talets sydsvenska klassicism i helsingborgstegel, en stil som användes även en bit in på 1930-talet.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12 §:

Ollonborren 9

Bjäregatan 14

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1930

Arkitekt och byggmästare: Byggmästaren Sven Lundgren

Byggherre: Typografen Erik Eriksson

Ca 1976–77 Ombyggnad

Ollonborren 9

Ollonborren 10

Siöcronagatan 7 – Tranemansgatan 1

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1928–29

Arkitekt: Arkitekten Mauritz S:son Claes

Byggmästare och byggherre: Byggmästaren Carl Bergqvist

Ca 1974–75 Ombyggnad

Ollonborren 10

Ollonborren 10

Bjäregatan 16,16A

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1930

Arkitekt: Arkitekten Mauritz S:son Claes

Byggmästare: Byggnadsfirman Gadd & Svensson

Byggherre: Tandteknikern Richard Olin

Ca 1974–75 Ombyggnad

Ollonborren 10

Ollonborren 11

Siöcronagatan 5

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1929

Arkitekt: Arkitekten Edvin Tidblad

Byggmästare: Påbörjat av byggmästaren John Montell

och avslutat av byggmästaren Carl Bergqvist

Byggherrar: Påbörjat av målarmästaren Evald Andersson

och avslutat av Skånska Intecknings AB

Ca 1975–76 Förändringar

Ollonborren 11

Ollonborren 12

Siöcronagatan 3

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1929–30

Arkitekt: Arkitekten Edvin Tidblad

Byggherrar: Byggnadssnickarna Henry Gustavsson och

Yngve Westerdahl

Ca 1978–79 Ombyggnad

Ollonborren 12

Ollonborren 14

Övre Holländaregatan 34A, 34B

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1931

Arkitekt: Arkitekten Nils J. Lundgren

Byggmästare: Byggnadsfirman Gadd & Svensson

Byggherrar: Påbörjat av målaremästaren Tage L.

Ludwigs och avslutat av tandteknikern Richard Olin

Ca 1975–76 Förändringar

Ollonborren 14

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Ollonborren 1

Övre Holländaregatan 36 – Bjäregatan 12A, 12B

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1938

Arkitekter: Arkitekten Aksel W. Zetlitz-Nilsson

(Ursprungsritningar) och verkmästaren J Martin M:son

Bomér (avvikelseritningar)

Byggmästare: Byggmästaren Erik A. Eriksson

Byggherrar: Placerat av fru Ebba Nilsson (byggmästaren

Ernst Nilsson) och utfört av byggmästaren Charles Nilsson

1992–93 Ombyggnad

Ollonborren 1

Ollonborren 13

Siöcronagatan 1A, 1B

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1934

Arkitekt: Snickaren J. Martin Månsson

Byggmästare och byggherre: Muraren Olof Ask

Ca 1983–84 Ombyggnad

Ollonborren 13

Ollonborren 13

Övre Holländaregatan 32

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1934–35

Arkitekt: Snickaren J. Martin Månsson

Byggmästare och byggherre: Byggmästaren Olof Ask

Ca 1983–84 Ombyggnad

Ollonborren 13

Kvarteret Ormen

Kvarteret Ormen var ursprungligen ett litet kvarter i utkanten av Eneborgs AB:s markområde. De tre tomt-erna i hörnet av Furutorpsgatan och Traktörsgatan såldes till bolagets egen byggmästare, Petter H. Jacobsson, som i egen regi uppförde ett parhus och en villa 1903–04. I

De två egnahemshusen Traktörsgatan 13 och 15 som hade uppförts av storbyggmästaren Petter H. Jacobsson 1903–04. De revs 1984 och ersattes av ett större nybygge. Foto Helsingborgs Museum 1975.

stadsplanen från 1912 utvidgades kvarteret österut och norrut och gavs en oregelbunden form i enlighet med den tidens stadsplaneideal. Trots den villabebyggelse som redan fanns i kvarteret beslötts att det skulle avsättas för sammanhängande flerbostadshusbebyggelse i som mest fyra våningar. 1933 års stadsplan ändrade kvarterets gränser till dagens rektangulära form och den tillåtna byggnadshöjden sänktes till tre våningar på långsidorna med envåningslängor på kortsidorna. 1936–37 uppfördes ett funktionalistiskt präglat barnrikehus utmed Traktörsgatan med putsade fasader och tegeltak. Ett decennium senare byggdes två hus med fasader av rödbrunt tegel från Ångtegelbruket med tegeltak utmed Viskgatan. De uppfördes av Hälsingborgshem som i början av 1980-talet köpte de äldsta fastigheterna i kvarteret och ersatte dem med ett fyrvånings flerbostadshus och en envåningsbyggnad inrymmande daghem. För att möjliggöra detta bygge hade en ny stadsplan upprättats 1979. Fönster och portar har bytts ut på de tre kvarstående 30- och 40-talshusen, men husens grundkaraktär finns kvar.

Kulturhistoriska värden

De kulturhistoriska värdena är knutna både till husens historiska sammanhang (Solgårdarna som uppfördes som barnrikehus) och till deras typiska funkiskaraktär.

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Ormen 15

Traktörsgatan 3, 5 – Övre Nytorpgatan 86, "Solgården"
Flerbostadshus i tre våningar

Byggår: 1936–37

Arkitekt: HSB:s Riksförbund, Stockholm genom arkitekten Kjell Ödeen

Byggmästare: Byggnadsfirman Gadd & Svensson genom byggmästaren Carl Gadd

Byggherre: Stiftelsen Solgårdar i Hälsingborg

Ca 1980–81 Ombyggnad

Ormen 15

Ormen 17

Övre Nytorpgatan 88 – Viskgatan 12, 14 –
Furutorpsgatan 83

Flerbostadshus i tre våningar

Byggår: 1947–48

Arkitekt: Arkitekt SAR Erik G. Andersson

Byggmästare: Göran Bengtsson Byggnads AB genom byggmästaren Göran A. Bengtsson

Byggherre: AB Hälsingborgshem

Ca 1979 Ombyggnad

Ormen 17

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Ormen 18

Traktörsgatan 9, 11 – Furutorpsgatan 79
Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning,
samt förskolebyggnad i en våning
Byggår: 1985–86
Arkitekt: Jörgen Michelsen Arkitektkontor
Byggmästare: Göran Bengtsson Byggnads AB och
Skanska genom Carl-Axel Snygg
Byggherre: AB Hälsingborgshem

Ormen 18

Ormen 18

Kvarteret Ostronet

Ett av de hus i kvarteret Ostronet som revs för att ge plats åt ett EPA-varuhus, som dock aldrig kom att uppföras. Huset i hörnet av Tranemansgatan och Södra Stenbocksgatan var uppfört 1929–30 och var därmed i likhet med flera av grannhusen inte särskilt gammalt när det revs 1970. Foto Edwin Hansson senast 1970.

I den ursprungliga styckningsplanen för egendomen Eneborg var kvarteret Ostronet, (då benämnt som kvarteret XXXI) indelat i tolv tomter. Fem bebyggdes 1904–05, fyra tvåvånings parhus i tegel och puts utmed Nytorgsgatan och ett trevånings hörnhus med fasader helt i puts i hörnet mot Södra Stenbocksgatan. Stadsplanen från 1912 föreskrev sluten bebyggelse i tre våningar och efter denna plan byggdes åren 1928–32 ytterligare fyra hus, samtliga med tegelfasader i 1920-talsklassicistisk stil. 1933 förlängdes kvarteret österut och då bestämdes också att den östra kortsidan bara fick bebyggas med låga butiks- och garagebyggnader. 1933–35 tillkom ytterligare fem flerbostadshus, både klassicistiska byggnader och renodlade funkishus. Alla fick tegelfasader, som takmaterial användes både tegel och eternit. På den sista obebyggda tomten uppfördes 1953–54 ett gult och rött tegelhus med tegeltak med välbearbetade detaljer i nyrealismens anda. I början av 1960-talet köptes flera av de äldre fastigheterna av Byggnads AB Dekå som planerade för byggandet av ett större varuhus på platsen. Efter några år övertogs fastigheterna och nybyggnadsplanerna av Turitz & Co., varuhuset EPA:s moderbolag, som redan hade ett

varuhus vid Kullagatan. Sedan Kooperationen uppfört ett Domusvaruhus i slutet av 1960-talet insåg troligen Turitz & Co. att marknaden var mättad i södra delen av staden och några år senare slogs köptes dessutom EPA-varuhuset upp av konkurrenten Tempo. Nybyggnadsplanerna i kvarteret Ostronet skrinlades. De flesta husen revs i slutet av 1960-talet. I slutet av 1970-talet köptes tomterna av HSB som planerade ett nybygge i kvarteret. En ny stadsplan möjliggjorde bygget av ett servicehus i åtta våningar kringgårdad av en trevånings sidobyggnad och en envånings butiksbyggnad. Sammanlagt var det tio av kvarterets fjorton fastigheter som gav plats åt det nya komplexet. Av de kvarvarande husen har två förändrats genom byten av fönster, portar m.m. medan de andra inte har genomgått några yttre förändringar sedan uppförandet.

Kulturhistoriska värden

Kulturvärden är främst knutna till 1950-talets genomarbetade vardagsarkitektur med både bostadshus och butiksbyggnad, samt till 1930-talets bostadshus. Här finns gedigna material (tegel och klinker) som använts för att skapa dekorativa effekter.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12 §:

Ostronet 15

Tranemansgatan 36

Byggår: 1953–54

Arkitekt: Filip Lundgrens Arkitektkontor genom Filip Lundgren

Byggmästare och byggherre Byggmästaren Gösta Friberg

Flerbostadshus i tre våningar och delvis inredd vindsvåning, samt butiksbyggnad i en våning mot Vagnmansgatan 30

Ostronet 15

Ostronet 15

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Ostronet 13

Övre Nytorgsgatan 81
Flerbostadshus i tre våningar
Byggår: 1934–35
Arkitekt: Arkitekten Alfred Arvidson
Byggmästare och byggherre: Byggmästaren John Strömqvist
Ca 1974–75 Förändringar

Ostronet 13

Ostronet 14

Övre Nytorgsgatan 83 – Vagnmanskatan 32
Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning
Byggår: 1935
Arkitekt: Arkitekten Hugo B. Jonsson
Byggmästare: Byggmästaren John Strömqvist
Byggherre: Köpmannen Josef Svensson
Ca 1980 inredning av vindsvåningen
Ca 1983–84 Ombyggnad

Ostronet 14

Ostronet 16

Tranemanskatan 34
Flerbostadshus i tre våningar och delvis inredd vindsvåning
Byggår: 1934–35
Arkitekt: Arkitekten Edvin Tidblad
Byggmästare och byggherre: Muraren Nils P. Pettersson

Ostronet 16

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Ostronet 21

Tranemanskatan 28, 30, 32 – Södra Stenbocksgatan 125, 127
Flerbostadshus med butiker i gatuplan i en, två respektive åtta våningar Byggår: 1979–80
Arkitekt: HSB:s Riksförbund, Tekniska avdelningen, Stockholm genom arkitekter SAR Karl-Gustaf Brokvist och Josef Knautz
Byggherre: HSB Nordvästra Skåne

Ostronet 21

Ostronet 21

Övre Nytorgsgatan 79

Flerbostadshus i tre våningar med lokaler i botten-
våningen

Byggår: 1979–80

Arkitekt: HSB:s Riksförbund, Tekniska avdelningen,
Stockholm genom arkitekter SAR Karl-Gustaf Brokvist
och Josef Knautz

Byggherre: HSB Nordvästra Skåne

Ostronet 21

Kvarteret Oxen

Ritning till fasaden mot Tranemansgatan på fastigheten Oxen 4 av Walter Edénfeldt och Curt Strehlenert på
HSB:s Riksförbunds arkitektkontor. Original i Helsingborgs stadsarkiv.

På ungefär samma plats som dagens kvarteret Oxen planerades i 1912 års stadsplan ett rombformat kvarter med namnet Musslan. Det utgick i stadsplanen 1933 och två små kvarter med namnen Igel och Oxen, avdelade av en tänkt förlängning av Traktörsgatan, skapades. Dessa var avsedda för lamellhusbebyggelse i tre våningar med mellanliggande envånings butiks- och garagelängor. I den nya stadsplan som godkändes 1945 slogs kvarteren samman till dagens kvarteret Oxen och placeringen av byggrätten ändrades till en sammanbyggd u-länga i norr med ett mindre friliggande lamellhus i söder. Kvarteret bebyggdes mellan 1946 och 1953, först lamellhuset mot söder som uppfördes av byggmästaren Ivar Hellberg. Övriga två fastigheter bebyggdes något senare av HSB. Till fasader och tak användes genomgående tegel, medan stilen varierade. Det första huset var i renodlad funkis-

stil medan de två nästkommande bar tydliga spår av efterkrigstidens nyrealistiska stil med påkostade detaljer som sexkantiga fönsteröppningar och små snedställda burspråk. Under årens lopp har husen förändrats. Bland annat har fönster och en del portar bytts ut och ett av husen har fått nytt takmaterial.

Kulturhistoriska värden

Mycket av husens ursprungliga karaktär med tegelfasader, och den gedigna kvalitet i både planering och enskilda byggnader som karakteriserar den svenska efterkrigstidens byggande finns kvar, vilket tillsammans med den helhetsmiljö som bebyggelsen utgör motiverar klassificeringen som Byggnader av kompletterande värde för miljön.

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Oxen 2

Övre Nytorgsgatan 87A, 87B, 87C, 87D

Flerbostadshus i tre våningar

Byggår: 1946–47

Arkitekt: Byggnadsingenjören J. Martin Bomér

Byggmästare och byggherre: Byggmästaren Ivar

Hellberg

Ca 1985–86 Ombyggnad

Oxen 2

Oxen 3

Övre Nytorgsgatan 85A, 85B – Vagnmansgatan 9 –

Tranemansgatan 38

Flerbostadshus i tre våningar och delvis inredd
vindsvåning

Byggår: 1953

Arkitekt: Byggnadsingenjörfirman J. M. Bomér genom
byggnadsingenjören J Martin Bomér

Byggmästare: Byggmästaren Nils Axelsson

Byggherre: Hyresgästföreningens i Hälsingborg

Bostadsrättsförening Vinkeln

Oxen 3

Oxen 4

Tranemansgatan 40–52 – Viskgatan 8A–B, 10A–C

Flerbostadshus i tre våningar

Byggår: 1949–50

Arkitekt: HSB:s Riksförbund, Arkitektkontoret,
Stockholm genom arkitekterna Walter Edelfeldt och Curt
Strehlenert

Byggmästare: Byggnadsfirman Gadd & Svensson
genom byggmästaren Carl Gadd

Byggherre: Hyresgästföreningens i Hälsingborg

Bostadsrättsförening Facklan

Oxen 4

Kvarteret Sanden

*Hörnet av Sturegatan och
Furutorpsgatan.
Foto Helsingborgs Museum 1975.*

Kvarteret är ett helt slutet stenstadskvarter bebyggt med trevånings bostadshus, samtliga i brunt tegel och de flesta med tegeltak.

Trots att stadsplanen tillkom redan 1912 bebyggdes kvarteret Sanden inte förrän 1928–31. Byggnadsstilen var genomgående 1920-talsklassicism och två arkitekter, Edvin Tidblad och Aksel W. Zetlitz-Nilsson, ritade vardera fyra respektive tre av de sammanlagt tio husen. Husen fick fasader i tegel (från Ångtegelbruket och Höganäsbolaget) och på taken lades tegelpannor. Utöver bostäder rymde flera av husen utmed Furutorpsgatan butikslokaler. På 1970-talet byggdes husen om av Skån-

ska Cementgjuteriet med bibehållande av fönster och andra ursprungsdetaljer. Gällande stadsplan från 1944 bekräftade den redan uppförda bebyggelsen.

Kulturhistoriska värden

Den homogena tegelbebyggelsen från sent 1920-tal och tidigt 1930-tal representerar stora kulturhistoriska värden genom originalmaterial och genomarbetade välhållna detaljer. Kvarterets bebyggelse är goda representer för 1920-talets sydsvenska klassicism i mörkt tegel, en stil som användes även en bit in på 1930-talet.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12 §:

Sanden 4

Inspektörsgatan 5

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning
Byggår: 1931

Arkitekt: Muraren Karl A. Nilsson

Byggmästare: Ingenjören Ewald Köhler

Byggherre: Byggmästaren Charles Nilsson

Ca 1977–78 Ombyggnad

Sanden 4

Sanden 5

Inspektörsgatan 3

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning
Byggår: 1929–30

Arkitekt, byggmästare och byggherre: Byggmästaren
Oscar Greiff

Ca 1956 Förändringar (tak och delvis inredning av
vindsvåningen)

Ca 1978–79 Ombyggnad

Sanden 5

Sanden 6

Inspektörsgatan 1 – Magistergatan 9
Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning
Byggår: 1929–30
Arkitekt: Arkitekten Edvin Tidblad
Byggmästare och byggherre: Murmästaren Carl Berg
1932 delvis inredning av vindsvåningen
Ca 1975–76 Förändringar

Sanden 6

Sanden 7

Magistergatan 7 – Furutorpsgratan 60
Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning
Byggår: 1928–29
Arkitekt: Arkitekten Edvin Tidblad
Byggmästare: Byggmästaren Olof P. Monckell
Byggherre: Entreprenören Erik Ringdahl
Ca 1975–78 Ombyggnad

Sanden 7

Sanden 12

Furutorpsgratan 68 – Sturegatan 35
Flerbostadshus i tre våningar med butikslokaler
Byggår: 1929
Arkitekt: Arkitekten Aksel W. Zetlitz-Nilsson
Byggmästare: Påbörjat av byggmästaren Carl Bergqvist och avslutat av byggmästaren Albin H. Andersson, Mörrarp
Byggherre: Fru Ebba Nilsson (byggmästaren Ernst Nilsson)
Ca 1976–77 Ombyggnad

Sanden 12

Sanden 13

Sturegatan 33A, 33B – Inspektörsgatan 9
Flerbostadshus i tre våningar
Byggår: 1930
Arkitekt: Arkitekten Aksel W. Zetlitz-Nilsson
Byggmästare: Byggmästaren Magnus Bengtsson
Byggherre: Fru Ebba Nilsson (byggmästaren Ernst Nilsson)
Ca 1975–77 Ombyggnad

Sanden 13

Sanden 14

Inspektörsgatan 7

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1930

Arkitekt: Arkitekten Aksel W. Zetlitz-Nilsson

Byggmästare: Byggmästaren Magnus Bengtsson

Byggherre: Byggnadsarbetaren Charles Nilsson

Ca 1978–79 Ombyggnad

Sanden 14

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Sanden 16

Furutorpsgatan 66

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1930

Arkitekt: Arkitekten Edvin Tidblad

Byggmästare: Byggnadsfirman Gadd & Svensson

Byggherre: Åkaren Oskar Olsson

Ca 1972 delvis inredning av vindsvåningen

Ca 2002 Förändringar (tak och inredning av vindsvåningen)

Sanden 16

Sanden 17

Furutorpsgatan 62

Bostadshus i tre våningar, ursprungligen med butikslokaler i bottenvåningen

Byggår: 1929

Arkitekt: Arkitekten Edvin Tidblad

Byggmästare: Byggmästaren Olof P. Monkell

Byggherre: Handlanden Karl Blomqvist

Ca 1978–79 Ombyggnad

Sanden 17

Sanden 18

Furutorpsgatan 64

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1929

Arkitekt: Ola Anderson

Byggmästare: Byggmästaren Magnus Bengtsson

Byggherre: Snickaren Per Hansson

Ca 1984–85 Ombyggnad

Sanden 18

Kvarteret Sjöstjärnan

Bebyggelsen i kvarteret Sjöstjärnan är mycket varierad och består av nyrenässanshus från början av 1900-talet, klassicistiska 1920-talshus, funktionalistiska 30-talshus, modernistiska 50-talshus och postmodernistiska 1970-talshus. Efter att kvarteret lades ut i början av 1900-talet, bebyggdes det under ett år, 1904, med åtta två- till trevåningshus, varav ett parhus. Stilen var nyrenässansartad, men i olika tappning och med omväxlande tegel och puts som fasadmateriäl.

Stadsplanen från 1912 tillät byggnader i upp till tre våningars höjd, något som förnyades i 1933 års plan, dock med begränsningen att den norra kortsidan bara fick bebyggas med envånings garage- och butiksbyggnader. 1921–22 uppfördes ett tvåvånings affärs- och bostadshus i hörnan av Furutorps- och Direktörsgatorna. Några år senare tillkom ett trevåningshus på hörnan mot Faktorsgatan och 1932–33 och 1935–36 bebyggdes de nordliga hörntomterna i kvarteret. Samtliga 1920- och 30-talshus fick fasader av rödbrunt Helsingborgstegel, delvis med inslag av puts- och granitdekor, och röda tegeltak. De sista kvarvarande obebyggda tomterna utmed Direktörsgatan bebyggdes i slutet av 1950-talet med ett trevåningshus med röda tegelfasader med svart plåttak. I slutet av 1970-talet revs sju av de äldsta husen och ersattes med två stora bruna tegelbyggnader med svällande burspråk. Några år senare byggdes flera av de äldre byggnaderna om med varierande grad av bevarande av ursprungliga detaljer.

Kulturhistoriska värden

Det kulturhistoriska värdet är främst knutet till tegelbebyggelsens olika karaktärsdrag från olika epoker. Huset på Sjöstjärnan 2 representerar stadsdelens äldsta

Direktörsgatan med den tidigare Konsumbutiken närmast i bild. Intill denna byggnad är Direktörsgatan 22 och 24, som revs 1979. Foto Helsingborgs fastighetskontor vid 1970-talets slut.

utbyggnadsfas, med en rikt dekorerad tegelfasad som är typisk för den skånska tegelarkitektur som utvecklades efter de skånska tegelbrukens stora utbyggnader i slutet av 1800-talet. På Sjöstjärnan 9 finns en f.d. Konsumbutik som uppfördes av Kooperativa Föreningens Svea i början av 1920-talet. Huset har en väl bearbetad fasad i helsingborgstegel med en massiv granitomfattning kring entrén och tidstypiskt sexdelade fönster i ovanvåningen. Sjöstjärnan 17 är en god representant för 1950-talets bostadsbyggande med en väl arbetad tegelfasad.

I kvarteret finns också flera hus i 1920-tals klassicism med fasader i helsingborgstegel med dekor i puts.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12 §:

Sjöstjärnan 2

Faktorsgatan 3, 3A

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning mot gatan respektive fyra våningar mot gården

Byggår: 1904

Arkitekt: Troligen Mauritz Frohm

Byggmästare: Byggmästaren Petter H. Jacobsson

Byggherrar: Arbetaren Janne Persson (nr 3) och

järnarbetaren Carl Nordahl (nr 3A)

Ca 1972 Förändringar

Sjöstjärnan 2

Sjöstjärnan 9

Furutorpsgatan 71 – Direktörsgatan 26
Flerbostadshus i två våningar och inredd vindsvåning,
butikslokaler
Byggår: 1921–22
Arkitekt: Arkitekten Nils J. Lundgren
Byggherre: Kooperativa Föreningen Svea u.p.a.

Sjöstjärnan 9

Sjöstjärnan 17

Direktörsgatan 14, 16, 18, 20
Flerbostadshus i tre våningar och delvis inredd
vindsvåning
Byggår: 1958–59
Arkitekt: Arkitekten Johnny Ekström
Byggmästare: Byggnads AB Gösta Gadd genom
byggmästaren Gösta Gadd
Byggherre: Byggnads AB Gösta Gadd

Sjöstjärnan 17

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Sjöstjärnan 20

Byggnad nr 1, Faktorsgatan 1
Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning
Byggår: 1932–33
Arkitekt: Arkitekten Alfred Arvidson
Byggmästare: Byggmästaren John Strömqvist
Byggherre: Byggnads AB Myran (byggmästaren John
Strömqvist)
Ca 1981–82 Ombyggnad

Sjöstjärnan 20

Sjöstjärnan 20

Byggnad nr 2, Direktörsgatan 12
Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning
Byggår: 1935–36
Arkitekt: Arkitekten Hugo B. Jonsson
Byggmästare och byggherre: Byggmästaren John
Strömqvist
Ca 1981–82 Ombyggnad

Sjöstjärnan 20

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Sjöstjärnan 8

Faktorsgatan 15 – Furutorpsgatan 69

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning, butikslokaler

Byggår: 1927–28

Arkitekt: Arkitekten Aksel W. Zetlitz-Nilsson

Byggmästare: Byggmästaren Olof P. Monkell

Byggherrar: Planerat av Eneborgs AB och utfört av målarmästaren Evald Andersson

1933–34 delvis inredning av vindsvåningen, 1986

Ombyggnad

Sjöstjärnan 8

Sjöstjärnan 18

Direktörsgatan 22, 24

Flerbostadshus i fyra våningar

”Hus B” Byggår: 1980–81

Arkitekt: HSB:s Riksförbund, Tekniska avdelningen, Stockholm genom arkitekt SAR Kerstin Gåsste

Byggmästare: ABV genom Bertil Ronall

Byggherre: HSB Nordvästra Skåne

Sjöstjärnan 18

Sjöstjärnan 19

Faktorsgatan 5, 7, 9, 11, 13

Flerbostadshus i fyra våningar

”Hus A” Byggår: 1979–80

Arkitekt: HSB:s Riksförbund, Tekniska avdelningen, Stockholm genom arkitekt SAR Kerstin Gåsste

Byggmästare: ABV genom Bertil Ronall

Byggherre: HSB Nordvästra Skåne

Sjöstjärnan 19

Sjöstjärnan 20

Byggnad nr 3, Övre Nytorpsgatan 78A

Ursprungligen verkstadsbyggnad i en våning, nu bostadshus i en våning

Byggår: 1935–36

Arkitekt: Arkitekten Hugo B. Jonsson

Byggmästare och byggherre: Byggmästaren John Strömqvist

1981–82 Ombyggnad

Sjöstjärnan 20

Kvarteret Skalbaggen

Hörnet av Gustav Adolfs gata och Nytorgsgatan före rivningen av den äldre bebyggelsen på platsen. Husen på bilden med adress Nytorgsgatan 37–41 var några av stadsdelens äldsta hus. De hade uppförts i slutet av 1890-talet, med Mauritz Frohm som arkitekt. Foto Otto Holmström, Helsingborgs Museum 1964.

När ägaren till landeriet Eneborg i mitten av 1890-talet styckade av de första tomterna från egendomen var det här i kvarteret Skalbaggen som det hela började. Det långsträckta något oregelbundna kvarteret i landborgsslutningen är idag ett slutet stenstadskvarter, med bebyggelse i upp till sex våningar, och med tegel som dominerande fasadmateriäl.

Under åren 1896–98 uppfördes fyra tvåvåningshus längs Nytorgsgatan och Gustav Adolfs gata. 1901 och 1904, då Eneborgs AB övertagit egendomen, uppfördes ytterligare två hus, i tre respektive fyra våningar utmed Gustav Adolfs gata. Därefter avstannade byggandet i kvarteret fram till början av 1930-talet. Kvarteret

omfattades av 1912 års stadsplan, som föreskrev slutet bebyggelse i upp till fyra våningar. 1930 byggdes ett klassicistiskt präglat tegelhus utmed Nytorgsgatan och två år senare tillkom ett renodlat funkishus med putsade fasader på hörnan mot Gasverksgatan. Innan husraden längs Gasverksgatan påbörjades utarbetade stadsarkitekten Arvid Fuhre ett gatuschema som visade hur fasader och taklinjer skulle trappas ner i jämn takt längs gatans sluttning. Efter dessa skisser utarbetade ingenjören Ewald Köhler ritningarna till samtliga hus. De funktionalistiska husen uppfördes åren 1932–35 med fasader i omväxlande gult, rött och brunt tegel i ovanvåningarna, puts i bottenvåningarna, samt med tak av rött tegel. I slutet av 1930-talet tillkom ytterligare ett funkishus utmed Gustav Adolfs gata, också det med fasader och tak av tegel. 1966 revs de fyra äldsta husen i kvarteret. På platsen uppfördes ett modernistiskt hus som genom Nytorgsgatans sluttning och önskan om en jämn taklinje trappade från fyra till sex våningars höjd. Som fasadmateriäl till detta hus användes rött tegel. I slutet av 1980-talet byggdes ett fyra vånings flerbostadshus i rött tegel i en mindre lucka vid Gustav Adolfs gata. På tomten i norr hade några år tidigare de sista kvarvarande husen från tiden kring 1900 rivits och ersatts av ett fyra våningar högt hus med tegelfasader. 1930-talshusen byggdes varsamt om i slutet av 1970-talet, men några år in på 80-talet byttes samtliga dörrar och fönster ut.

Kulturhistoriska värden

De kulturhistoriska värdena är främst knutna till förekomsten av autentiska materiäl och detaljer, vilket även gäller bebyggelsen från 1960-talet.

Den trappande husraden utmed Gasverksgatan från hörnet av Gustav Adolfs gata. Foto Simon Jensen 1939.

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Skalbaggen 7

Nytorgsbacken 43

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1930

Arkitekt: Arkitekten Alfred Arvidson

Byggmästare: Byggmästaren John Strömqvist

Byggherre: Arbetaren Hjalmar Strömberg

1975–77 Ombyggnad, 1983 förändringar av fönster

Skalbaggen 7

Skalbaggen 15

Gustav Adolfs gata 13

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1939

Arkitekt: Arkitekten Hugo B. Jonsson

Byggmästare: Ingenjören Einar Wihlborg

Byggherre: Muraren Carl Nilsson

1975–76 Förändringar, 1983 Förändringar av fönster

Skalbaggen 15

Skalbaggen 16

Gustav Adolfs gata 11 – Gasverksgatan 32A

Flerbostadshus i fyra våningar med butikslokaler

Byggår: 1935

Arkitekt och byggmästare: Ingenjören Ewald Köhler

Byggherre: Fru Ebba Nilsson (byggmästaren Ernst Nilsson)

1975–77 Förändringar, 1983 Förändringar av fönster

Skalbaggen 16

Skalbaggen 16

Gasverksgatan 32B

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1935

Arkitekt och byggmästare: Ingenjören Ewald Köhler

Byggherre: Fru Ebba Nilsson (byggmästaren Ernst Nilsson)

1975–77 Förändringar, 1983 Förändringar av fönster

Skalbaggen 16

Skalbaggen 17

Gasverksgatan 34

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1934–35

Arkitekt och byggmästare: Ingenjören Ewald Köhler

Byggherre: Fru Ebba Nilsson (byggmästaren Ernst Nilsson)

1975–77 Ombyggnad, 1983 Förändringar av fönster

Skalbaggen 17

Skalbaggen 18

Gasverksgatan 36

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1932

Arkitekt och byggmästare: Ingenjören Ewald Köhler

Byggherre: Byggmästaren Charles Nilsson

1975–76 Förändringar, 1983 Förändringar av fönster

Skalbaggen 18

Skalbaggen 19

Gasverksgatan 38

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1933

Arkitekt och byggmästare: Ingenjören Ewald Köhler

Byggherre: Byggmästaren Charles Nilsson

1975–77 Ombyggnad, 1983 Förändringar av fönster

Skalbaggen 19

Skalbaggen 20

Gasverksgatan 40

Flerbostadshus i fyra våningar med butikslokaler

Byggår: 1934

Arkitekt och byggmästare: Ingenjören Ewald Köhler

Byggherre: Fru Ebba Nilsson (byggmästaren Ernst Nilsson)

1975–77 Förändringar, 1983 Förändringar av fönster

Skalbaggen 20

Skalbaggen 21

Gasverksgatan 42

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1934

Arkitekt och byggmästare: Ingenjören Ewald Köhler

Byggherre: Fru Ebba Nilsson (byggmästaren Ernst Nilsson)

1975–77 Ombyggnad, 1983: Förändringar av fönster

Skalbaggen 21

Skalbaggen 22

Gasverksgatan 44A, 44B – Nytorgsbacken 45

Flerbostadshus i fyra våningar med butikslokaler

Byggår: 1932

Arkitekt: Arkitekten Aksel W. Zetlitz-Nilsson

Byggmästare och byggherre: Byggmästaren Carl Bergqvist

1975–78 Förändringar, 1983 Förändringar av fönster

Skalbaggen 22

Skalbaggen 23

Nytorgsbacken 41A, 41B, 41C

Flerbostadshus i fyra, fem respektive sex våningar och delvis inredd vindsvåning

Byggår: 1966–67

Arkitekt: KAB Konsulterande Arkitektbyrå genom arkitekt MAA Ole Rönnow

Byggmästare: Byggnads AB Gösta Gadd genom ingenjören Hans Rösing

Byggherre: Byggnads AB Gösta Gadd

Skalbaggen 23

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Skalbaggen 23

Gustav Adolfs gata 19

Flerbostadshus i fyra våningar, parterrvåning och inredd vindsvåning

Byggår: 1986–89

Arkitekt: Hans Nilsson AB, Ängelholm genom civilingenjören Hans Nilsson

Byggmästare och byggherre: Svenska Bostads- & Industribyggnads AB

Skalbaggen 23

Skalbaggen 24

Gustav Adolfs gata 15

Flerbostadshus i fyra våningar, parterrvåning och inredd vindsvåning

Byggår: 1982–83

Arkitekt: SCG arkitektkontor, Malmö genom arkitekt MAA Finn Mortensen

Byggmästare: AB Skånska Cementgjuteriet genom Bo Svanberg

Byggherre: Byggnadsfirman K. P. Svensson AB

Skalbaggen 24

Kvarteret Sländan

Kvarteret Sländan mot Wieselgrensgatan år 1910. De båda husen som är närmast i bild revs 1980.

Kvarteret är idag ett nästan helt slutet stenstadskvarter, med några av stadsdelens mest karakteristiska äldre byggnader mot Wieselgrensgatan.

1902–03 uppfördes ett ensamt hus i kvarteret, längs den väg som senare fick namnet Wieselgrensgatan. Förutom själva gatuhuset i tre våningar byggdes också fyra lika höga gårdshus kring en trång innergård. Kanske tänkte sig Eneborgs AB till en början att stadsdelen skulle hårdexploateras enligt detta koncept. Emellertid bebyggdes inte några andra tomter på detta sätt, något som gav stadsdelen en luftig karaktär. Efter några år, 1905–06, uppfördes tre fyravåningshus intill det ensamma huset, med medelstora lägenheter avsedda för

tjänstemän och andra personer ur det lägre borgerskapet. Även i det yttre var husen mer påkostade än genomsnittshuset på Högaborg och Eneborg. Idag återstår två av de fyra husen från 1900-talets början. Det ensamma huset och grannhuset revs i början av 1980-talet och ersattes av ett femvåningshus utformat så att det gesken av att vara två hus med hjälp av olikfärgat tegel och indragna taklinjer. De två kvarstående husen har många äldre karaktärsdrag. Det ena har en mycket karaktäristisk arkitektur i nygotisk stil med mönstermurad tegelfasad, spetsbågade fönster- och dörröppningar samt småspröjsade fönster. Det andra är hållet i en mer fri historisk stil med fasader av rött tegel och puts.

Kvarterets nuvarande gränser tillkom 1933 och då föreskrevs även att det skulle lämnas en liten öppning mot Visitörsgatan i de i övrigt slutna kvarterssidorna. 1944–45 uppfördes två stora funktionalistiska HSB-hus utmed Buntmakaregatan, det ena med putsade fasader och det andra med tegelfasader, båda med tegeltak. Några år in på 50-talet bebyggdes den sista tomten i kvarteret i hörnet Visitörsgatan – Wieselgrensgatan med ett tidstypiskt hus med fasader av rött och gult tegel murade i mönster. Detta har liksom det putsade HSB-huset inte genomgått några påtagliga yttre förändringar. Det andra HSB-huset förändrades i slutet av 1980-talet

då fönster och portar byttes ut och flera av balkongerna glasades in.

Kulturhistoriska värden

De kulturhistoriska värdena är dels knutna till kvarterets äldsta bebyggelse, med rikt dekorerade tegelfasader med inslag av puts och stor variation i fönsterformer. Dessa byggnader representerar stadsdelens äldsta utbyggnadsskede. Även 1940- och 50-talens bostads- och affärsbyggnader med sina tidstypiska karaktärsdrag representerar stora kulturhistoriska värden.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12 §:

Sländan 7

Wieselgrensgatan 12

Flerbostadshus i fyra våningar och delvis inredd vindsvåning

Byggår: 1905

Byggmästare: Troligen byggherren, byggmästaren August O. Laufeld

Ca 1973 delvis inredning av vindsvåningen

Sländan 7

Sländan 8

Wieselgrensgatan 10 – Bjäregatan 1

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1905

Arkitekt: Troligen arkitekten Harald Berglin

Byggmästare: Troligen byggherren, muraren Olof Olsson

Sländan 8

Sländan 11

Wieselgrensgatan 18

Byggår: 1953

Flerbostadshus i fyra våningar

Arkitekt: Filip Lundgrens Arkitektkontor genom arkitekten Filip Lundgren

Byggmästare och byggherre: Byggmästaren Gösta Friberg

Sländan 11

Sländan 11

Visitörsgratan 2

Kontorsbyggnad i en våning Byggår: 1953

Arkitekt: Filip Lundgrens Arkitektkontor genom arkitekten Filip Lundgren

Byggmästare och byggherre: Byggmästaren Gösta Friberg

Sländan 11

Sländan 17

Bjäregratan 3 – Buntmakaregatan 1, 3, 5

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1944

Arkitekt: HSB:s Riksförbund, Arkitektkontoret Arkitekt SAR Sven Wallander, Stockholm genom arkitekten Axel Grape

Byggmästare: Sjölin's Byggnads AB, Landskrona genom byggmästaren Sture Sjölin

Byggherre: Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsförening i Hälsingborg u.p.a.

Sländan 17

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Sländan 18

Buntmakaregatan 7, 9, 11 – Visitörsgratan 4, 6, 8

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1944–45

Arkitekt: HSB:s Riksförbund, Arkitektkontoret, Stockholm genom arkitekten Rune Dahlberg
Byggmästare: Byggnadsfirman Gadd & Svensson genom byggmästaren Carl Gadd

Byggherre: Hyresgästföreningens i Hälsingborg Bostadsrättsförening Visitören u.p.a.

Ca 1988–89 inglasning av balkonger

Sländan 18

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Sländan 19

Wieselgrensgatan 14, 16

Byggår: 1980–82

Arkitekt: Svenska Riksbyggen, Projekteringskontoret i Malmö, Arkitektfunktionen genom arkitekt SAR Torbjörn Bjerhagen

Byggmästare: Byggnads AB Valvator genom Ingemar Sjunnesson

Byggherre: Riksbyggens Bostadsrättsförening Helsingborgshus nr 24

Sländan 19

Kvarteret Snoken

Guldsmedsgatan 17 och 19. I början av 1900-talet byggdes ganska många sammanbyggda och spegelvända flerfamiljshus av denna typ i stadsdelen. Husen på bilden revs omkring 1976 för att ge plats åt ett större nybygge. Foto Edvin Hansson ca 1975.

Kvarteret Snoken är idag ett nästan helt slutet stenstads-kvarter med bostadsbebyggelse i tre – fyra våningar. De flesta av husen är från 1930-talet med kompletteringar från 1980-talet. Tegel är det dominerande fasadmaterialet. I den ursprungliga styckningsplanen bestod kvarteret av åtta tomter av vilka fem bebyggdes 1904–05 med flerbostadshus i två till tre våningar och ett villalikhnande envåningshus. När kvarteret stadsplanerades 1912 förlängdes och vinklades det mot nordöst och kom att innefatta 21 tomter avsatta för flerbostadshus i upp till tre våningar. Dessa utbyggnadsplaner stannade på pappret och kvarteret fick sin nuvarande form 1933. Precis som i kvarteren västerut tilläts trevåningsbebyggelse förutom i norra änden där det bara fick uppföras envåningsbyggnader. 1936–39 tillkom tre funktionalistiskt präglade hus med fasader av tegel respektive puts samt med tak av tegel. I slutet av 1940-talet uppförde Hälsingborgshem sina två första hus i kvarterets norra del, båda med fasader av mörkbrunt tegel från Ångtegelbrukets och röda tegeltak. I mitten av 1970-talet revs de allra äldsta byggnaderna i kvarteret och i deras ställe uppfördes två tidstypiska flerbostadshus med fasader i gult respektive brunt tegel, tak av betongtegel samt rödmålade snickerier och plåtdetaljer. Under 1980-talet förändrades 30- och 40-talshusen, med byten av till exempel fönster och portar.

Kulturhistoriska värden

De kulturhistoriska värdena är främst knutna till 1930-talets bostadshus med bevarade originalmaterial och -detaljer.

Helsingborgshems första bygge. Trevåningshusen i kvarteret Snoken uppfördes strax efter andra världskriget. Helsingborgstegel användes i fasaderna, där tegel med olika profilering skapade struktur och variation. Foto Olle Lindberg.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12 §:

Snoken 4

Guldsmedsgatan 13A, 13B

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1938–39

Arkitekt: Arkitekten Filip Lundgren

Byggmästare: Påbörjat av byggmästaren Harry Olsson
och avslutat av byggmästaren Karl Olsson

Byggherrar: Påbörjat av Gösta Holmgren och Robert
Svensson, avslutat av sysslomannen H. Appelgren
1979–80 Ombyggnad

Snoken 4

Snoken 5

Guldsmedsgatan 15

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1936

Arkitekt: Arkitekten Aksel W. Zetlitz-Nilsson

Byggmästare: Byggmästaren Yngve Westerdahl

Byggherre: Byggnadsarbetaren Erik Alexandersson
1976 Ombyggnad

Snoken 5

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Snoken 26

Guldsmedsgatan 5, 7, 9, 11 – Övre Nytorgsgatan 84,
”Hus B”

Flerbostadshus i tre våningar

Byggår: 1946–47

Arkitekt: Arkitekt SAR Erik G. Andersson

Byggmästare: Byggnadsfirman Lundqvist & Olsson
genom byggmästaren Olof Lundqvist

Byggherre: Hälsingborgs stad (AB Hälsingborgshem)
1981–84 Ombyggnad

Snoken 26

Snoken 26

Övre Nytorgsgatan 86 – Traktörsgatan 2, 4, 6, 8, 10, 12,
”Hus A”

Flerbostadshus i tre våningar

Byggår: 1946–47

Arkitekt: Arkitekt SAR Erik G. Andersson

Byggmästare: Byggnadsfirman Lundqvist & Olsson
genom byggmästaren Olof Lundqvist

Byggherre: Hälsingborgs stad (AB Hälsingborgshem)
1981–84 Ombyggnad

Snoken 26

Snoken 27

Guldsmedsgatan 21 – Furutorpsgatan, "Hus B"

Flerbostadshus i tre våningar

Byggår: 1936

Arkitekt: Arkitekten Alfred Arvidson

Byggmästare: Byggmästaren John Strömquist

Byggherrar: Byggnadsarbetarna Georg Johansson och Verner Norell

1976–78 Ombyggnad

Snoken 27

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Snoken 27

Guldsmedsgatan 17, 19, "Hus C"

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1976–78

Arkitekt: Jörgen Michelsen Arkitektkontor

Byggherre: AB Hälsingborgshem

Snoken 27

Snoken 27

Furutorpsgatan – Traktörsgatan 16, 18, "Hus A1+A2"

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1976–78

Arkitekt: Jörgen Michelsen Arkitektkontor

Byggherre: AB Hälsingborgshem

Snoken 27

Kvarteret Snäckan

En hel husrad, Södra Stenbocksgatan 131–143, har tömts på hyresgäster i väntan på rivning. Liknande storskaliga saneringar genomfördes i flera kvarter i stadsdelen. Foto Edvin Hansson omkring 1980.

Kvarteret är ett helt slutet stenstadskvarter med bebyggelse i tre våningar. Mot Stenbocksgatan präglas kvarteret av loftgångshus från 1980-talet, i övrigt är kvarteret bebyggt med hus från 1920–30-talen och ett från 1960-talet.

Kvarteret Snäckan hör till de kvarter som lades ut i den ursprungliga styckningsplanen för Eneborgs egenom. Då omfattade det 18 tomter. Sju av tomterna utmed Södra Stenbocksgatan bebyggdes åren 1902–04 med flerbostadshus i två respektive tre våningar. Ett av dessa, Södra Stenbocksgatan 143, gavs namnet Högaborg, ett namn som med tiden kommit att omfatta hela stadsdelen. I och med 1912 års stadsplan fastställdes kvarterets form och byggnadshöjden begränsades till tre våningar. Mellan åren 1925 och 1931 bebyggdes ytterligare sju tomter i kvarteret, dels tre av hörntomterna och dels fyra tomter utmed Faktorsgatan, samtliga med trevåningshus.

De fick alla klassicistiska drag och fasader av rödbrunt tegel. Takmaterialet var antingen tegel eller eternit. Den sista av hörntomterna bebyggdes 1963 med ett modernistiskt präglat hus med tak och fasader av tegel, med koppar- och mosaikklädda detaljer. De resterande tre tomterna utmed Faktorsgatan förblev obebyggda tills kvarteret sanerades i början av 1980-talet. Hörnhusen och ett av husen utmed Faktorsgatan fick stå kvar medan övriga revs och ersattes av två stora flerbostadshus. En ny stadsplan antogs 1986 som bekräftade de befintliga förhållanden efter saneringen.

Kulturhistoriska värden

Kulturhistoriska värden är knutna främst till 1920-talets tegelbebyggelse, med symmetriska fasader med olika dekorativa element och sexdelade vita fönstersnickerier.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12 §:

Snäckan 10

Furutorpsgatan 67 – Faktorsgatan 18

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning, butikslokaler

Byggår: 1963

Arkitekt: Arkitekten Torsten Thuresson, Hässleholm

Byggmästare: Byggnads AB Dekå, Hässleholm genom ingenjören Gösta Kindberg

Byggherre: Ingenjören Gösta Kindberg, Hässleholm
2005 inredning av vindsvåningen

Snäckan 10

Snäckan 17

Faktorsgatan 4

Byggår: 1929

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Arkitekt: Verkmästaren Gunnar Olsson

Byggmästare: Troligen byggnadsfirman Axelsson & Nilsson

Byggherrar: Murarna Nils Axelsson och Arvid Nilsson
1934 delvis inredning av vindsvåningen

Snäckan 17

Snäckan 20

Övre Nytorgsgatan 74 – Faktorsgatan 2

Flerbostadshus med butikslokaler, i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1928–29

Arkitekt: Arkitekten Aksel W. Zetlitz-Nilsson

Byggherrar: Byggnadssnickaren Sture Sonesson och muraren Harry Wernersson

1934 delvis inredning av vindsvåningen,
1982 ombyggnad

Snäckan 20

Snäckan 9

Södra Stenbocksgatan 145 – Furutorpsgatan 65

Flerbostadshus i tre våningar

Byggår: 1931–32

Arkitekt: Arkitekten Edvin Tidblad

Byggmästare och byggherre: Byggmästaren Yngve Westerdahl

Ca 1974 Ombyggnad

Snäckan 9

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Snäckan 20

Södra Stenbocksgatan 129 – Övre Nytorgsgatan 72

Flerbostadshus med butikslokaler i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1926–27

Arkitekt: Arkitekten Nils J. Lundgren

Byggmästare: Byggmästaren Wictor Almqvist

Byggherre: Fru Sigrid Almqvist (byggmästaren Wictor Almqvist)

Ca 1982 Ombyggnad

Snäckan 20

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Snäckan 19

Faktorsgatan 12, 14, 16, "Hus 1"

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1981–82

Arkitekt: Riksbyggen, Projekteringskontoret i Malmö genom arkitekt SAR Torbjörn Bjerhagen

Byggmästare: Göran Bengtsson Byggnads AB genom Carl-Axel Snygg

Byggherre: AB Vallåkrabyggen

Snäckan 19

Snäckan 19

Faktorsgatan 6, 8, 10, "Hus 2"

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1981–82

Arkitekt: Riksbyggen, Projekteringskontoret i Malmö genom arkitekt SAR Torbjörn Bjerhagen

Byggmästare: Göran Bengtsson Byggnads AB genom Carl-Axel Snygg

Byggherre: AB Vallåkrabyggen

Snäckan 19

Kvarteret Spindeln

Kvarteret är bebyggt med bostadshus i upp till fyra våningar, flera med butiker i bottenvåningarna. Mot Stenbocksgatan finns tre olika byggnader, medan det är en enda huslänga mot Apotekaregatan.

I höjd med nuvarande kvarteret Spindeln, men i linje med kvarteren Nyckelpigan och Ostronet fanns i 1912 års stadsplan ett kvarter med namnet Igeln som

var avsett för hus i maximalt fyra våningar. I samma stadsplan fanns ett kvarter med benämningen Spindeln, men beläget längre åt nordost. Sin nuvarande form och läge fick kvarteret i en stadsplan 1933. Där stadgades att det fick bebyggas med flerbostadshus i som mest tre våningar förutom på södra sidan där bara garage- och butiksbyggnader i en våning fick uppföras. Åren 1935–36 uppfördes tre funktionalistiska hus utmed Södra Stenbocksgatan, samtliga med fasader i puts och tak av tegel. En ny plan för kvarteret 1945 godtog byggande i upp till fyra våningar. Redan innan denna plan formellt fastställdes uppfördes ett fyra vånings tegelkomplex utmed hela den östra sidan. Detta hus präglades tydligt av 1940-talets nyrealistiska arkitekturideal med mönstermurat tegel och andra vackert utformade detaljer, och representerar idag avsevärda kulturhistoriska värden. 1959 byggdes ett av 30-talshusen till med en mindre butiksdelen utmed Tranemansgatan. Samtliga hus genomgick ombyggnader i varierande grad mellan åren 1985 och 1990. Två av 30-talshusen förändrades genomgripande i samband med dessa ombyggnader.

Kulturhistoriska värden

Huset Spindeln 7 är en typisk representant för det sydsvenska funktionalistiska byggandet, med en väl bibehållen tegelfasad och i övrigt högkvalitativa material.

Hörnhuset Eneborgsplatsen – Södra Stenbocksgatan före en genomgripande ombyggnad. Foto Helsingborgs Museum 1975.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12 §:

Spindeln 7

Eneborgsplatsen 4, 6 – Apotekaregatan 16, 18, 20, 22 –
Tranemansgatan 19

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1944–45

Arkitekt: Arkitekt SAR Erik G. Andersson

Byggmästare: Ingenjören Sigurd Bergqvist

Byggherre: Fastighetsföreningen Spindeln u.p.a.

(ingenjören Sigurd Bergqvist)

1990 Förändringar av fönster och balkonger

Spindeln 7

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Spindeln 5

Södra Stenbocksgatan 121

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1935–36

Arkitekt: Arkitekten Hugo B. Jonsson

Byggmästare: Byggmästaren Carl J. Hagberg

Byggherre: Rörläggaren Bror Jeander Persson

1964–65 inredning av vindsvåningen

Spindeln 5

Spindeln 6

Södra Stenbocksgatan 119 – Eneborgsplatsen 2

Flerbostadshus med butikslokaler i tre våningar och
inredd vindsvåning

Byggår: 1935–36

Arkitekt: Arkitekten Hugo B. Jonsson

Byggmästare och byggherre: Byggmästaren Harry
Olsson

1971–72 Fasadförändringar, 1985–87 Ombyggnad

Spindeln 6

Spindeln 9

Tranemansgatan 17 – Södra Stenbocksgatan 123

Flerbostadshus med butikslokaler i tre våningar och
inredd vindsvåning

Byggår: 1936

Arkitekt: Arkitekten Hugo B. Jonsson

Byggmästare och byggherre: Muraren Albin Nilsson

1959 Tillbyggnad, 1983 Ombyggnad

Spindeln 9

Kvarteret Stenbiten

Kvarteret är ett nästan helt slutet stenstadskvarter, som har bostadshus i tegel från tre olika byggnadsfaser på 1900-talet, 1920-talet, 1950-talet och 1970-talet, med olika karakteristiska särdrag från de olika epokerna.

Dagens kvarter har samma utbredning som det kvarter som 1912 hette Råkan. Under perioden 1952 och 1978 omfattade Stenbiten även den östra delen av nuvarande kvarteret Hummern. Råkan hörde till de ursprungliga Eneborgskvarteren och började bebyggas 1904 med ett trevåningshus i hörnet av Furutorpsgatan och Direktörsgatan, och två tvåvåningshus utmed Direktörsgatan. De var som de flesta andra tidiga Eneborgshus uppförda i tegel med putsdetaljer i nyrenässansstil.

Äldre foto av Furutorpsgatan mot sydväst, med bebyggelse i nuvarande kvarteret Stenbiten till vänster i bild.

1927–28 uppfördes två trevåningshus utmed Furutorpsgatan, båda präglade av den 1920-talsklassistiska stilen med fasader av rödbrunt Helsingborgstegel och tegeltak. Kvarteret stadsplanerades första gången 1912, men redan sju år senare ändrades kvarterets utbredning söderut i samband med att egnahemskvarteren fick en ny plan. 1933 begränsades byggrätten utmed Varbergsgatan till envånings garage- eller butiksbyggnader. Det dröjde dock till 1954–55 innan den södra delen av kvarteret bebyggdes med två trevånings flerbostadshus efter en ny plan, som också omfattade kvarteren Kräftan norra och södra som vid detta tillfälle slogs samman med kvarteret Råkan under det nya namnet Stenbiten. I mitten av 1970-talet revs den äldsta bebyggelsen. Moderna flerbostadshus i tre våningar uppfördes i en stil typisk för tiden med brunröda tegelfasader och snickerier i rött och grönt. Samtidigt renoverades de båda 1920-talshusen med tillvaratagande av deras ursprungliga karaktär. Kort därefter antogs en ny stadsplan och de västligaste delarna av kvarteret Stenbitens överfördes till kvarteret Hummern.

Kulturhistoriska värden

Kvarterets båda äldsta hus är typiska representanter för 1920-talets flerbostadsbyggande med fasader i mörkt helsingborgstegel och en rad karaktärsdrag knutna till 1920-talsklassicismen. Kvarterets 1950-talshus uppvisar en rad tidstypiska drag, som de grova tegelfasaderna och sadeltaken, och fönstren med en sidopost.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12 §:

Stenbiten 20

Furutorpsgatan 82

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1927–28

Arkitekt: Arkitekten Nils J. Lundgren

Byggmästare: Byggnadsfirman Eriksson & Co. genom byggmästaren Carl E. Eriksson

Byggherre: Byggmästaren Carl E. Eriksson

1938–39 delvis inredning av vindsvåning, 1975–77

Förändringar

Stenbiten 20

Stenbiten 20

Furutorpsgatan 84 – Guldsmedsgatan 24
Flerbostadshus med butikslokaler i tre våningar och delvis inredd vind
Byggår: 1928
Arkitekt: Arkitekten Nils J. Lundgren
Byggmästare: Byggnadsfirman Eriksson & Co. genom byggmästaren Carl E. Eriksson
Byggherre: Byggmästaren Carl E. Eriksson
1936 delvis inredning av vindsvåningen

Stenbiten 20

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Stenbiten 3

Direktörsgatan 33 – Varbergsgatan 3A, 3B, 3C
Flerbostadshus i tre våningar och delvis inredd vind
Byggår: 1954–55
Arkitekt: Arkitektfirman Erik och Henry Andersson genom arkitekt SAR Henry Andersson
Byggmästare: Byggnadsingenjören Erik Ivar Wihlborg
Byggherre: AB Hälsingborgshem

Stenbiten 3

Stenbiten 3

Varbergsgatan 5 – Guldsmedsgatan 28A–D
Flerbostadshus i tre våningar och delvis inredd vindsvåning
Byggår: 1954–55
Arkitekt: Arkitektfirman Erik och Henry Andersson genom arkitekt SAR Henry Andersson
Byggmästare: Byggnadsingenjören Erik Ivar Wihlborg
Byggherre: AB Hälsingborgshem

Stenbiten 3

Stenbiten 19

Direktörsgatan 27, 29, 31 – Furutorpsgatan 80
Flerbostadshus med butikslokaler i tre våningar och inredd vindsvåning
Byggår: 1975–77
Arkitekt: Jörgen Michelsen Arkitektkontor
Byggmästare: John Mattson Byggnads AB genom Sven Boberg
Byggherre: AB Hälsingborgshem

Stenbiten 19

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Stenbiten 20

Guldsmedsgatan 26

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1975–77

Arkitekt: Jörgen Michelsen Arkitektkontor

Byggmästare: John Mattson Byggnads AB genom Sven Boberg

Byggherre: AB Hälsingborgshem

Stenbiten 20

Kvarteret Syrsan

Hörnet av Klockaregatan och Södra Stenbocksgatan med det nybyggda huset på fastigheten Syrsan 6.
Foto sannolikt Ragnar Siebke omkring 1945. Privat ägo.

Kvarteret är bebyggt med en lång sammanhållen trevåningslänga mot Apotekaregatan, och tre fyravåningshus mot Stenbocksgatan.

I 1933 års stadsplan kallades kvarteret Humlan södra och var avsatt för en byggnad med allmännyttigt ändamål. Fem år senare fastställdes en ny stadsplan för kvarteret, nu för bostadsbebyggelse i som mest fyra våningar mot Södra Stenbocksgatan och tre våningar mot Apotekaregatan med envånings garage- och butikslängor på kortsidorna. Kort därefter påbörjades byggandet av två fyravåningshus utmed Södra Stenbocksgatan med fasader av gult tegel och röda tegeltak samt en mindre garagebyggnad mot Eneborgsplatsen (senare omändrad

till butikslokaler). 1943–44 bebyggdes kvarterets övriga tomter med två stora komplex i respektive tre och fyra våningar, båda med fasader och tak av tegel. Samtliga dessa hus var utformade i funktionalistisk stil. 1945 tillkom en ny stadsplan, då namnet kvarteret Syrsan användes. Under 1980-talet gjordes ombyggnader i kvarterets samtliga byggnader varigenom mycket av deras ursprungskaraktär förändrades påtagligt.

Kulturhistoriska värden

De kulturhistoriska värdena är främst knutna till den sammanhållna helhetsmiljön med de karaktäristiska tegelfasaderna och bevarade originaldetaljer.

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Syrsan 5

Södra Stenbocksgatan 117
Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning
Byggår: 1939
Arkitekt: Verkmästaren J. Martin Bomér
Byggmästare: Byggmästaren Harry Olsson
Byggherre: Byggmästaren Charles Nilsson
Ca 1988–89 Ombyggnad
Mot Eneborgsplatsen finns en byggnad uppförd 1939
som garage, som 1945 byggdes om till butikslokal

Syrsan 5

Syrsan 6

Södra Stenbocksgatan 115A, 115B
Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning
Byggår: 1939
Arkitekt: Verkmästaren J. Martin Bomér
Byggmästare: Byggmästaren Harry Olsson
Byggherre: Byggmästaren Charles Nilsson
Ca 1987–88 Ombyggnad

Syrsan 6

Syrsan 9

Södra Stenbocksgatan 107, 109, 111, 113 –
Klockaregatan 2A, 2B, 2C
Flerbostadshus i fyra våningar
Byggår: 1943
Arkitekt: Arkitekt SAR Mogens Mogensen
Byggmästare: Byggnadsingenjör Erik Ivar Wihlborg
Byggherre: Riksbyggens Bostadsrättsförening
Hälsingborgshus nr 1
Ca 1986–88 Ombyggnad

Syrsan 9

Syrsan 12

Klockaregatan 4 – Apotekaregatan 6, 8, 10, 12, 14 –
Eneborgsplatsen 3
Flerbostadshus i tre våningar
Byggår: 1943–44
Arkitekt och byggmästare Ingenjören Sigurd Bergqvist,
Linköping
Byggherre: Fastighetsföreningen Syrsan u.p.a.
byggmästaren Arne Dättermark från Linköping
Ca 1983–84 Ombyggnad

Syrsan 12

Kvarteret Sälen

Nybyggnadsritning av gårdsfasaden till Malmögatan 10, signerad av arkitekten Erik G. Andersson Sedan uppförandet har de ursprungligen putsade fasaderna klänts med plåt. Original i Helsingborgs stadsarkiv.

Kvarteret Sälen tillkom i 1933 års stadsplan. Det var då mindre än i dag och begränsades i väster av en tänkt förlängning av Traktörsgatan norrut. Västerut låg ett mindre kvarter, Biet. Båda kvarteren fick bebyggas med trevånings lamellhus. 1945 fastställdes en ny plan där kvarteren slogs samman och byggrätten ändrades till fyrvånings flerbostadshus. De fem husen skulle till skillnad från den tidigare planen vara fristående och alla utom ett skulle ligga med långsidorna mot gatorna. Byggherre tills samtliga fem hus i kvarteret, som byggdes 1945, var ingenjören Sigurd Bergqvist genom Fastighetsföreningen Eneborgshus u.p.a. Arkitekten Erik G Andersson stod för ritningarna.

Från början hade husen putsade fasader, men dessa kläddes in med plåt i slutet av 1970-talet. Husen har kvar ursprungliga tegeltak, fönster och portar samt balkonger, som trots nya fronter har kvar sin ursprungliga storlek och form. År 2003 kompletterades bebyggelsen med två fristående sophus.

Kulturhistoriska värden

De kulturhistoriska värdena är främst knutna till de bibehållna volymerna och planen med en öppen grön gård.

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Sälen 3

Malmögatan 8A, 8B, 8C – Vagnmansgatan 1, "Hus A"
Byggår: 1945–46, Arkitekt: Arkitekt SAR Erik G. Andersson, Byggmästare: Ingenjören Sigurd Bergqvist, Byggherre: Fastighetsföreningen Eneborgshus u.p.a. (ingenjören Sigurd Bergqvist)

Sälen 3

Sälen 3

Vagnmansgatan 3 – Handelsmansgatan 5A, 5B, 5C,
"Hus B"

Byggår: 1945–46, Arkitekt: Arkitekt SAR Erik G.
Andersson, Byggmästare: Ingenjören Sigurd Bergqvist,
Byggherre: Fastighetsföreningen Eneborgshus u.p.a.
(ingenjören Sigurd Bergqvist)

Sälen 3

Sälen 3

Handelsmansgatan 7A, 7B, 7C, "Hus C"

Byggår: 1945–46, Arkitekt: Arkitekt SAR Erik G.
Andersson, Byggmästare: Ingenjören Sigurd Bergqvist,
Byggherre: Fastighetsföreningen Eneborgshus u.p.a.
(ingenjören Sigurd Bergqvist)

Sälen 3

Sälen 3

Malmögatan 10A, 10B, 10C, "Hus D"

Byggår: 1945–46, Arkitekt: Arkitekt SAR Erik G.
Andersson, Byggmästare: Ingenjören Sigurd Bergqvist,
Byggherre: Fastighetsföreningen Eneborgshus u.p.a.
(ingenjören Sigurd Bergqvist)

Sälen 3

Sälen 3

Handelsmansgatan 9 – Viskgatan 2A, 2B, 2C, "Hus E"

Byggår: 1945–46, Arkitekt: Arkitekt SAR Erik G.
Andersson, Byggmästare: Ingenjören Sigurd Bergqvist,
Byggherre: Fastighetsföreningen Eneborgshus u.p.a.
(ingenjören Sigurd Bergqvist)

Sälen 3

Kvarteret Tegelbruket

Kvarteret Tegelbruket omfattade ursprungligen även kvarteren Murteglet och Tegelstenen. 1873 anlades Helsingborgs Ångtegelbruk på en tomt som ungefär motsvarar nuvarande kvarteret Tegelbruket. I takt med att industrin växte blev också behovet av bostäder till de anställda allt större. Trots ett stort bostadsbyggande på Söder var behovet av bostäder stort och därför valde en av brukets ägare, konsul Carl Gustaf Stewénus, att köpa och stycka upp marken norr om tegelbruket till tomter. Det långsmala markområdet styckades i 47 tomter, flertalet på ömse sidor om en nyanlagd gata (Sturegatan). Tomterna norr om gatan hamnade så småningom i kvarteren Teglet och Ugnen medan de söderut hamnade i kvarteret Tegelbruket. 1895 uppfördes det första huset på Sturegatans södra sida. Under de kommande 15 åren uppfördes ytterligare elva hus i kvarteret Tegelbruket, de allra flesta flerbostadshus i två till tre våningar, men på hörnan av Gustav Adolfs gata och Sturegatan uppfördes 1910 en industribyggnad (Helsingborgs Konstkvärnstensfabrik). De flesta av husen var uppförda i nyrenässansstil och ritades av stadsarkitekten Mauritz Frohm. Ett par av husen bar också influenser av jugendstil.

I mitten av 1920-talet förlängdes husraden utmed Sturegatan med ytterligare ett flerbostadshus i 1920-talsklassistisk stil, men därefter avstannade byggandet i

Ångtegelbruket när det fortfarande var i full drift med många hektiska verksamheter. Godstransport på tegelbruksområdet 1944.

kvarteret utöver sporadiska byggen på tegelbrukets område. Kvarteret fick inte stadsplan förrän 1977. Då fastställdes en plan för nybebyggelse. Tegelbruket lades ner 1974 och samtidigt påbörjades saneringen av den gamla bebyggelsen utmed Sturegatan. I den nya planen delades kvarteret Tegelbruket i tre nya kvarter, Tegelbruket (avsatt för ett hotell och bensinstation), Tegelstenen (för bostadsbebyggelse) och Murteglet (för garage). Kort efter planens fastställande uppfördes en bensinstation i kvarteret Tegelbrukets södra del medan hotellbygget dröjde till 1980-talets mitt.

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Tegelbruket 1

Gustav Adolfs gata 45, "Hotel Horisont"

Hotellbyggnad i en, sju respektive åtta våningar Byggår: 1984–85

Arkitekt: Arkitekt Sven O. Olsson Ateljé AB, Malmö

Byggmästare: ABV genom Håkan Stackebo

Byggherre: Oljekonsumenternas förbund, Stockholm

Tegelbruket 1

Tegelbruket 2

Gustav Adolfs gata 47

Bensinstation

Byggår: 1977–78

Arkitekt: Oljekonsumenternas förbund, Tekniska avdelningen, Stockholm genom T Marcus

Byggherre: OK Skåne ekonomisk förening

Tegelbruket 2

Kvarteret Tegelstenen

Fram till 1977 utgjorde kvarteret Tegelstenen en del av kvarteret Tegelbruket. I enlighet med en ny stadsplan och sedan den äldre bebyggelsen rivits uppfördes ett flerbostadshus i tre respektive fyra våningar 1978–79. Några år senare kompletterades bebyggelsen med tre garagebyggnader i östra delen av kvarteret.

Husraden längs Sturegatan 10 – 22. Husen var uppförd mellan 1899 och 1925. Trots variationen i ålder gav bebyggelsen ett homogent intryck. Samtliga hus revs i slutet av 1970-talet och ersattes av fastigheten Tegelstenen 2. Foto Helsingborgs Museum 1975.

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Tegelstenen 2

Sturegatan 20, 22, 24, 26, 28

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning
Byggår: 1978–79

Arkitekt: Småhusbyrå, Malmö genom arkitekt MAA
Finn Mortensen

Byggmästare: Göran Bengtsson Byggnads AB genom
Carl-Axel Snygg

Byggherre: Göran Bengtsson Byggnads AB

Tegelstenen 2

Kvarteret Teglet

Kvarteret präglas av flerbostadshus i tegel från olika epoker, med 1920-talsbebyggelse i mörkt helsingborgstegel, 1940-talshus och hus från tidigt 1960-tal i rött tegel.

I den södra halvan av kvarteret utmed Sturegatan finns av en rad tomter som hörde till farm 163A. Marken delades upp i tomter i början av 1890-talet, men kvarteret Teglet kom att bebyggas enligt andra planer. 1909 byggdes kvarterets första hus, ett trevånings flerbostadshus på tomt 10 + 23. Det hade putsade fasader med enkla listverk, balkonger med smidesräcken i jugendstil och tak av papp. 1924 började en större utbyggnadsfas. Fram till 1933 byggdes fem klassicistiskt präglade flerbostadshus i tre våningar utmed Sturegatan, samtliga med fasader av rödbrunt tegel från Ångtegelbruket intill, eller Höganäsbolaget. I stadsplanen från 1912 avsattes kvarteret Teglet för sammanhängande flerbostadshusbebyggelse i som mest tre våningar. I en ny plan 1930 beslöts att tomterna utmed Kristinegatan skulle byggas med fristående villor i som mest tre våningar, men detta kom inte att genomföras. 1944 beslöts att kvarterets norra och östra sidor fick byggas med trevånings lamellhusbebyggelse, vilket genomfördes i två etapper, 1946–47 och 1961–63. De nyrealistiskt präglade husen

Sturegatan innan husen i kvarteret Teglet byggdes om. Vid fotograferingstillfället fanns fortfarande en lucka i husraden intill huset Sturegatan 13, som senare byggdes igen. Foto Helsingborgs Museum 1975.

från 1940-talet hade rödbruna tegelfasader och röda tegeltak medan de modernistiska husen från 1960-talet fick fasader av rött tegel och tak av eternit. Även balkongfronterna och burspråken kläddes med eternit på de senare husen. Kring 1980 renoverades husen längs Sturegatan, de flesta av Göran Bengtsson Byggnads AB. Det äldsta huset från 1909 förändrades påtagligt genom en ny tegelfasad utanpå den gamla putsfasaden, nya balkongfronter m.m, medan övriga byggnader förblev ganska oförändrade. På en obebyggd del av tomt 9 uppfördes ett infillhus i anslutning till befintligt hus. Det ena

av 1940-talshusen byggdes om kraftigt i mitten av 1980-talet medan det andra genomgått smärre förändringar någon gång under 1990-talet. De två 1960-talshusen har inte förändrats sedan uppförandet.

Kulturhistoriska värden

Kulturhistoriska värden är främst knutna till den äldre bebyggelsen med bevarade originalmaterial och detaljer. Inom kvarteret finns flera mindre hyreshus i tre våningar, som representerar mindre byggherrars och byggmästares initiativ.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12 §:

Teglet 6

Sturegatan 19

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1932–33

Arkitekt: Arkitekten Alfred Arvidson

Byggmästare: Snickaren Otto B. Jönsson

Byggherrar: Snickarna Johan E. Andersson och Otto B. Jönsson

Teglet 6

Teglet 7

Sturegatan 17

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1928

Arkitekt: Muraren Bror E. Jacobsson

Byggmästare: Albin H. Andersson, Mörap

Byggherre: Lantbrukaren Charles Nilsson

1978 Ombyggnad

Teglet 7

Teglet 8

Sturegatan 15

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1927–28

Arkitekt: Muraren Bror E. Jacobsson

Byggmästare: Byggmästaren Olof P. Monkell

Byggherre: Fru Ebba Nilsson (byggmästaren Ernst Nilsson)

1977–78 Ombyggnad

Teglet 8

Teglet 9

Sturegatan 13

Flerbostadshus i tre våningar

Byggår: 1924

Arkitekt: Muraren Bror E. Jacobsson

Byggmästare: Byggmästaren Petter H. Jacobsson

Byggherre: Förmannen Carl J. Lindberg

1979–83 Ombyggnad

Teglet 9

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Teglet 19

Sturegatan 9 – Lillbacken 2

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1928–29

Arkitekt: Arkitekten John Billberg

Byggmästare: Byggmästaren Olof P. Monkell

Byggherre: Fru Ebba Nilsson (byggmästaren Ernst Nilsson)

1979 Ombyggnad

Teglet 19

Teglet 20

Lillbacken 4 – Kristinegatan 16, 18, 20, 22, 24

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1946

Arkitekt: Arkitekten Hugo B. Jonsson

Byggmästare: Byggmästaren Bertil Malmgren

Byggherre: Fastighetsföreningen Teglet u.p.a. (byggmästaren Bertil Malmgren)

1984–85 Ombyggnad

Teglet 20

Teglet 21

Kristinegatan 26 – Sturegatan 25, 27

Flerbostadshus i tre våningar

Byggår: 1946–47

Arkitekt: Arkitekten Hugo B. Jonsson

Byggmästare: Byggmästaren Bertil Malmgren

Byggherre: Fastighetsföreningen Teglet u.p.a. (byggmästaren Bertil Malmgren)

Teglet 21

Teglet 22

Sturegatan 23, "Hus A"

Flerbostadshus i tre våningar och delvis inredd vindsvåning

Byggår: 1961–62

Arkitekt: Filip Lundgrens Arkitektkontor genom arkitekten Filip Lundgren

Byggmästare: AB Matts Eriksson genom byggmästaren Matts Eriksson

Byggherre: AB Matts Eriksson j:r

Teglet 22

Teglet 22

Sturegatan 21, "Hus B"

Flerbostadshus i tre våningar Byggår: 1962–63

Arkitekt: Filip Lundgrens Arkitektkontor genom arkitekten Filip Lundgren

Byggmästare: AB Matts Eriksson genom Matts Eriksson j:or

Byggherre: AB Matts Eriksson

Teglet 22

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Teglet 9

Byggnad nr 2

Flerbostadshus i tre våningar

Byggår: 1979–83

Arkitekt: Göran Bengtsson Byggnads AB genom E. Nilsson

Byggmästare: Göran Bengtsson Byggnads AB

Byggherre: HB Sturehill

Teglet 9

Teglet 10+23

Sturegatan 11

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1909

Arkitekt: Troligen Alfred Hellerströms arkitektkontor.

Byggherre: Arbetaren Hilding Olin

1981 Förändringar av gårdsfasad, 1985 Förändringar av gatufasad, 1987–90 inredning av vindsvåningen

Teglet 10+23

Kvarteret Tordyveln

Kvarteret var det största av de ursprungliga Eneborgskvarteren med sammanlagt 22 tomter. 1904–05 bebyggdes tio tomter med trevåningshus, de allra flesta enkla tegelhus i nyrenässansstil, men hörnhusen var mer påkostade. I synnerhet hörnhuset Nytorgsgatan – Bjäregatan med sin nygotiskt präglade arkitektur utgjorde ett starkt blickfång tillsammans med det tornförsedda huset på andra sidan Nytorgsgatan. Stadsplanerna från 1912 och 1933 bekräftade den befintliga bebyggelsen och mellan 1924 och 1937 byggdes ytterligare sex trevåningshus. Fem av dessa var i 1920-talsklassicistisk stil med fasader av puts eller tegel medan det sjätte var i funkisstil med fasader och tak av tegel. 1956–57 bebyggdes ytterligare tre tomter utmed Tranemansgatan med en röd tegelbyggnad. I omgångar från 1973 till 1980 revs samtliga hus från början av 1900-talet och tre av 1920-talshusen. I stället uppfördes två stora fyrvåningsbyggnader med röda tegelfasader och stora balkonger med brunlaserade träräcken.

Kulturhistoriska värden

De kvarstående 1920- och 30-talshusen byggdes om under 1980-talet, dock med bibehållande av många

Trevåningshus på Nytorgsgatan 47–67 som uppfördes åren 1904–05, med undantag av de ljusputsade husen i bildens mitt, som byggdes på 1920-talet. Husen på bilden revs under åren 1975 och 1980 för att ge plats åt två stora nybyggen. Foto Edvin Hansson omkring 1975.

ursprungliga detaljer som bidrar till bebyggelsens kulturvärden. 1950-talshuset har inte genomgått några påtagliga förändringar sedan uppförandet.

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Tordyveln 17

Tranemansgatan 14
Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning
Byggår: 1926–27
Arkitekt: Arkitekten Nils J. Lundgren
Byggmästare och byggherre Muraren John Montell
Ca 1980 Ombyggnad

Tordyveln 17

Tordyveln 18

Tranemansgatan 12
Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning
Byggår: 1927–28
Arkitekt: Arkitekten Aksel W. Zetlitz-Nilsson
Byggmästare och byggherre: Muraren Nils P. Pettersson
Ca 1980 Ombyggnad

Tordyveln 18

Tordyveln 19

Tranemansgatan 10

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1936–37

Arkitekt: Arkitekten Aksel W. Zetlitz-Nilsson

Byggmästare: Byggmästaren Yngve Westerdahl

Byggherre: Byggnadsarbetaren Erik Alexandersson

Ca 1978–79 Ombyggnad

Tordyveln 19

Tordyveln 28

Tranemansgatan 16, 18

Flerbostadshus i tre våningar och delvis inredd

vindsvåning Byggår: 1956–57

Arkitekt: Arkitekten Johnny Ekström

Byggmästare och byggherre: Byggmästaren Gunnar Hansson

Tordyveln 28

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Tordyveln 26

Tranemansgatan 2, 4 – Bjäregatan 19 – Nytorgsbacken 55

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1977–79

Arkitekt: B. Gunnarsson & J. Spangenberg Arkitekter AB, Markaryd genom Yngve Johansson

Byggmästare: BPA Byggproduktion AB genom Lennart Nilsson

Byggherre: AB Vallåkrabyggen

Tordyveln 26

Tordyveln 28

Tranemansgatan – Södra Stenbocksgatan 124, 126 –

Nytorgsbacken 57, 59, 61

Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1981–82

Arkitekter: B. Gunnarsson och J. Spangenberg Arkitekter SAR, Markaryd och Riksbyggen, Projekteringskontoret i Malmö genom arkitekt SAR Ulla Söderberg

Byggmästare: BPA Byggproduktion AB genom Lennart Nilsson

Byggherre: AB Vallåkrabyggen

Tordyveln 28

Kvarteret Tvestjärten

I hörnet av Furutorpsgatan och Södra Stenbocksgatan stod fram till 1970-talet två av stadsdelens kanske stiligaste och mest karaktärsfulla byggnader. De revs liksom flera av grannhusen i kvarteret när Stenbocksgatan breddades. Fem av kvarterets sex hus från det första utbyggnadsskedet 1904–05 revs inklusive tre byggnader uppförda mellan 1928 och 1935. Bebyggelsen var genomgående i tre våningar, men stilen varierade från fantasifulla historiska blandstilar från 1900-talets början till renodlad 30-talsfunkis. Kvarteret Tvestjärten stadsplanelades liksom grannkvarteren första gången 1912. Då liksom i 1933 års plan avsågs det att bebyggas med trevåningshus. Det äldsta kvarvarande huset är från 1904. Det har tegelfasader och tak av papp. 1925–27 uppfördes fyra klassicistiska hus, varav tre med fasader och tak av tegel samt ett med fasad av puts och tak av eternit. Alldeles i början av 30-talet bebyggdes hörnan Gasverksgatan – Kommissgatan med ett hus med inslag

av både funkis och 1920-talsklassicism. Den plan som lades i början av 80-talet innebar genomgripande förändringar eftersom den föreskrev rivning av hela husraden mot Södra Stenbocksgatan. När rivningen och breddningen av gatan var genomförd uppfördes ett stort fyravånings tegelhus längs kvarterets östra sida. Samtidigt byggdes de äldre fastigheterna om vilket medförde byten av fönster, takmaterial m.m.

Kulturhistoriska värden

Den äldre bebyggelsen representerar stora kulturhistoriska värden med bevarade originaldetaljer och material. Tvestjärten 16 på Gasverksgatan 55 representerar stadsdelens äldsta utbyggnadsfas, i form av ett mindre hyreshus i tre våningar med fasad i mönstermurat tegel, typisk så kallad skånsk tegelarkitektur som utvecklades i de skånska städerna och stationssamhällena strax före och kring sekelskiftet 1900.

Hörnet av Furutorpsgatan och Södra Stenbocksgatan med en av stadsdelens pråligaste byggnader som trots sitt yttre var ett vanligt bostadshus för arbetare. Vägg i vägg till vänster i bild låg tidigare ett likartat hus som redan var rivet när bilden togs. Kort därefter revs även hela husraden utmed Södra Stenbocksgatan i kvarteret Tvestjärten. Foto Edvin Hansson 1970-talets slut.

Särskilt värdefull bebyggelse enligt PBL 3:12 §:

Tvestjärten 12

Kommissgatan 6

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1927

Arkitekt: Arkitekten Oscar Persson

Byggmästare: Byggnadsfirman Pålson & Soneson

Byggherre: F.d. mjölnaren Per Jönsson

Ca 1984–87 Ombyggnad

Tvestjärten 12

Tvestjärten 16

Byggnad nr 1, Gasverksgatan 55

Flerbostadshus i tre våningar

Byggår: 1904

Byggmästare: Byggmästaren Petter H. Jacobsson

Byggherre: Exekutionsbetjänten Nils Lindblad

Ca 1982–83 Ombyggnad

Tvestjärten 16

Tvestjärten 16

Byggnad nr 2, Gasverksgatan 53

Flerbostadshus i tre våningar

Byggår: 1925

Arkitekt: Arkitekten Ola Anderson

Byggmästare och byggherre: Muraren Nils P. Pettersson

Byggherre: Muraren Nils P. Pettersson

Ca 1982–83 Ombyggnad

Tvestjärten 16

Tvestjärten 16

Byggnad nr 3, Gasverksgatan 57

Flerbostadshus i tre våningar

Byggår: 1926

Arkitekt: Arkitekten Nils J. Lundgren

Byggmästare och byggherre: byggnadssnickaren Yngve Westerdahl

Ca 1982–83 Ombyggnad

Tvestjärten 16

Tvestjärten 16

Byggnad nr 4, Kommissgatan 4

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning

Byggår: 1927

Arkitekt: Verkmästaren Gunnar Olsson

Byggmästare: Muraren Sture Nihlén

Byggherre: Muraren Oscar Karlsson

1934 delvis inredning av vindsvåningen, 1982–83 ombyggnad

Tvestjärten 16

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Tvestjärten 16

Byggnad nr 5, Kommissgatan 2 – Gasverksgatan 51
Flerbostadshus i tre våningar
Byggår: 1930–31
Arkitekt: Arkitekten Alfred Arvidson
Byggmästare: Byggmästaren John Strömqvist
Byggherre: Byggnads AB Myran (byggmästaren John Strömqvist)
1933 delvis inredning av vindsvåningen, 1982–83
Ombyggnad

Tvestjärten 16

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Tvestjärten 15

Gasverksgatan 59 – Södra Stenbocksgatan 134, 136 –
Kommissgatan 8
Flerbostadshus i fyra våningar och inredd vindsvåning
Byggår: 1982–83
Arkitekt: SCG arkitektkontor, Malmö genom arkitekt
SAR Ingar Nilsson
Byggmästare: AB Skånska Cementgjuteriet genom Erik
Jönsson
Byggherre: AB Skånska Cementgjuteriet
Ca 1988 inglasning av balkonger

Tvestjärten 15

Kvarteret Ugnen

I dagens kvarter ingår det som tidigare var kvarteret
Bråkan. När Eneborg och Högaborg fick sin första
stadsplan 1912 planerades ett kvarter väster om Magis-
tergatan fram till en förlängning av Kristinegatan ut till
Furutorpsgatan. Där fick endast uppföras hus i som mest
två våningar. 1916 byggdes en mindre verkstadsbyggnad
i hörnet av Furutorpsgatan och Kristinegatan (under
många år Pallin & Lunds Mekaniska verkstad) och i
slutet av 1920-talet uppfördes två villor utmed Magister-
gatan. Resterande två tomter var obebyggda fram till att
de tre husen i kvarteret revs på 1980-talet. Sedan slopa-
des Kristinegatan och kvarteret Bråkan slogs samman
med kvarteret Ugnen.

Det ursprungliga kvarteret Ugnen har en helt annan
historia då det delvis utgörs av mark som hörde till
farm 163A. Marken delades upp i tomter i början av
1890-talet. Mellan åren 1894 och 1907 byggdes sju
flerbostadshus i två till fyra våningar samt ett par mindre
bostadshus i kvarteret Ugnen längs Gustav Adolfs gata
och Sturegatan. Stilen var genomgående nyrenässans
och rött tegel dominerade som fasadmateriäl. Mauritz
Frohm var arkitekt till de flesta husen. 1912 utökades
kvarteret med tomter mot Furutorpsgatan och den
tilltänkta Kristinegatan. Byggnadshöjden begränsades
till tre våningar och efter dessa planer bebyggdes två
tomter i kvarterets norra del åren 1930–31. Dessa båda

Gustav Adolfs gata i hörnet av Sturegatan. Den äldre bebyggelsen i kvarteret varierade i storlek. Samtliga hus på bilden revs i slutet av 1970-talet, men tomten förblev sedan obebyggd fram till 1990-talets början. Foto Edvin Hansson 1970-talets slut.

klassicistiskt präglade flerbostadshus fick fasader i
rödbrunt Helsingborgstegel under tak av rött tegel. De
kvarvarande tomterna utmed Kristinegatan avsattes för
tvåvåningsbebyggelse i två stadsplaner från 1930 och
1944, men någon sådan bebyggelse uppfördes aldrig. I
slutet av 1970-talet revs samtliga hus i kvarteret Ugnen

från åren kring 1900. Orsaken var främst att bebyggelsen skulle ligga i vägen för mynningen till en eventuell tunnel under Öresund. Tunnelplanerna realiserades inte och de avrivna tomterna var obebyggda under mer än tio år. Först sedan all bebyggelse i kvarteret Bråkan rivits och slagits samman med Ugnen genomfördes nybyggnation. Åren 1991–92 uppfördes ett större komplex bestående av delvis terrasserade flerbostadshus i tre till sex våningar.

Kulturhistoriska värden

De båda husen från tidigt 1930-tal med fasader i mörkt tegel representerar kulturhistoriska värden genom bevarade strukturer och material.

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Ugnen 9

Furutorpsgatan 54A, 54B

Flerbostadshus i tre våningar och inredd vindsvåning
Byggår: 1930–31

Arkitekt: Arkitekten Hugo B. Jonsson

Byggmästare: Påbörjat av byggmästaren Sture Sonesson och avslutat av byggnadsfirman Axelsson & Nilsson,
Byggherrar: Påbörjat av byggmästaren Sture Sonesson och avslutat av byggmästarna Nils Axelsson och Arvid Nilsson

Ugnen 9

Ugnen 10

Furutorpsgatan 52 – Gustav Adolfs gata 25

Flerbostadshus med butikslokaler i tre våningar och inredd vindsvåning
Byggår: 1930–31

Arkitekt: Arkitekten Carl E. Rosell, Malmö

Byggmästare: Byggmästaren Magnus Bengtsson

Byggherre: Fabrikören Petter Idoff Löfstedt

1992 Förändringar av fönster och dörrar

Ugnen 10

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Ugnen 27

Byggnad nr 1, Furutorpsgatan 58, "Hus A1"

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1991–92

Arkitekt: Michelsen Arkitekter AB genom arkitekten Erik Frederiksen

Byggmästare: SIAB AB genom Göte Svensson

Byggherre: HSB Nordvästra Skåne

Ugnen 27

Ugnen 27

Byggnad nr 2, Furutorpsgatan 56A, 56B, "Hus A2"

Flerbostadshus i fyra våningar

Byggår: 1991–92

Arkitekt: Michelsen Arkitekter AB genom arkitekten Erik Frederiksen

Byggmästare: SIAB AB genom Göte Svensson

Byggherre: HSB Nordvästra Skåne

Ugnen 27

Ugnen 27

Byggnad nr 3, Furutorpsgatan 56C, "Hus A3"

Flerbostadshus i tre våningar

Byggår: 1991–92

Arkitekt: Michelsen Arkitekter AB genom arkitekten Erik Frederiksen

Byggmästare: SIAB AB genom Göte Svensson

Byggherre: HSB Nordvästra Skåne

Ugnen 27

Ugnen 27

Byggnad nr 4, Gustav Adolfs gata 27, 29, "Hus B1+B2+B3+B4"

Flerbostadshus i fyra, fem, respektive sex våningar

Byggår: 1991–92

Arkitekt: Michelsen Arkitekter AB genom arkitekten Erik Frederiksen

Byggmästare: SIAB AB genom Göte Svensson

Byggherre: HSB Nordvästra Skåne

Ugnen 27

Kvarteret Vinbäret

*Apotekaregatan 1 och 3 då husen var nybyggda. De ursprungligen ganska små balkongerna har senare förstörats.
Foto Ragnar Siebke omkring 1945. Privat ägo.*

Kvarteret lades ut i 1933 års stadsplan, och fick då bebyggas till tre våningars höjd längs långsidorna med en envåningslänga för garage och butiker längs södra kortsidan. 1945 ändrades detta till fyra våningars höjd. 1946 påbörjades HSB:s två fyrvåningshus på kvarterets östra sida. Medan Riksbyggen nyttjade rödbrunt Helsingborgstegel som fasadmateriäl till sina hus putsade HSB sina. Dessa kläddes i mitten av 1980-talet in i tegel samtidigt som fönster och portar byttes ut. I början av 2000-talet förstörades även balkongerna. Riksbyggens hus har intakta fasader, men takmaterial, fönster, dörrar och balkonger har bytts ut.

Kulturhistoriska värden:

Byggnaderna i kvarteret Vinbäret byggdes under några få år på 1940-talet, och är goda representanter för funktionalismens bostadsbyggande i lamellhus. Husen i Vinbäret 3 har förändrats genomgripande genom ny fasadbeklädnad, medan byggnaderna i Vinbäret 2 har kvar sina fasader i helsingborgstegel, vilket motiverar klassificeringen som "Byggnader av kompletterande värde".

Byggnader av kompletterande värde för miljön:

Vinbäret 2

Handelsmansgatan 1A, 1B, 1C, 1D, 1E –
Apotekaregatan 3
Flerbostadshus i fyra våningar
Byggår: 1944
Arkitekt: Arkitekt SAR Mogens Mogensen
Byggmästare: Byggnadsingenjören Erik Ivar Wihlborg
Byggherre: Riksbyggens Bostadsrättsförening
Hälsingborgshus nr 2
Ca 1995 Förändringar av balkonger

Vinbäret 2

Vinbäret 2

Apotekaregatan 1 – Malmögatan 4A, 4B, 4C, 4D, 4E
Flerbostadshus i fyra våningar
Byggår: 1944
Arkitekt: Arkitekt SAR Mogens Mogensen
Byggmästare: Byggnadsingenjören Erik Ivar Wihlborg
Byggherre: Riksbyggens Bostadsrättsförening
Hälsingborgshus nr 2
Ca 1995 Förändringar av balkonger

Vinbäret 2

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Vinbäret 3

Malmögatan 6 – Vagnmansgatan 6, 8, 10
Flerbostadshus i fyra våningar
Byggår: 1946–47
Arkitekt: HSB:s Riksförbund, Arkitektkontoret,
Stockholm genom arkitekt SAR Curt Strehlenert
Byggmästare: Göran Bengtsson Byggnads AB genom
ingenjören Harald Bengtsson
Byggherre: Hyresgästernas Sparkasse- och
Byggnadsförening i Hälsingborg u.p.a.
Ca 1984 Förändringar (fasad)

Vinbäret 3

Vinbäret 3

Vagnmansgatan 12, 14, 16 – Handelsmansgatan 3
Flerbostadshus i fyra våningar
Byggår: 1946–47
Arkitekt: HSB:s Riksförbund, Arkitektkontoret,
Stockholm genom arkitekt SAR Curt Strehlenert
Byggmästare: Göran Bengtsson Byggnads AB genom
ingenjören Harald Bengtsson
Byggherre: Hyresgästernas Sparkasse- och
Byggnadsförening i Hälsingborg u.p.a.

Vinbäret 3

Kvarteret Ödla

Hus i kvarteret Ödla mot Viskgatan, avsett för pensionärer.
Foto Olle Lindberg 1941.

Kvarteret bestod ursprungligen av bara en fastighet där det 1903 uppfördes en putsad envåningsbyggnad under papptak. Huset finns fortfarande kvar, men är starkt förändrat med mexitegel och panel på fasaderna, betongpannor på taket och sentida fönster och dörrar. Trots förändringarna minner huset genom sin småskalighet om att en del av Eneborgs och Högaborgs ursprungliga bebyggelse var låg och villaartad. Då kvarteret stadsplanelades 1912 förstörades det österut och söderut. I denna plan avsattes kvarteret för sluten bebyggelse i som mest fyra våningar. I en plan från 1919 sänktes den tillåtna byggnadshöjden till tre våningar. Ytterligare en plan med rättighet att uppföra trevånings lamellhus utmed Traktörs- och Viskgatorna hann fastställas 1933 innan villan fick sällskap av ytterligare bebyggelse. 1941–42 uppfördes två trevåningshus med pensionärsbostäder i stadens regi. De fick ett funktionalistiskt yttre med putsade fasader och tegeltäckta tak. Även de har genomgått stora förändringar i form av yttre tilläggsisoleringar samt fönster- och portbyten.

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Ödla 8

Traktörsgratan 17 – Furutorpsgratan 92, Villa "Borghäll"
Byggår: 1903. Arkitekt: Troligen arkitekten Harald Berglin, Byggmästare och byggherre: Byggmästaren Petter H. Jacobsson
Ursprungligen en flerfamiljsvilla i en våning och delvis inredd vindsvåning, idag är byggnaden kontoriserad.
Fasadförändringar gjordes omkring 1974

Ödla 8

Ödla 9

Furutorpsgratan 94 – Viskgratan 18A, 18B, 18C – Varbergsgatan 13, Byggår: 1941
Arkitekt: Arkitekt SAR Gustaf W. Widmark
Byggmästare: Byggnadsfirman Lundqvist & Olsson genom byggmästaren Olof Lundqvist
Byggherre: Hålsingborgs stad
Flerbostadshus i tre våningar
Ca 1983 Fasadförändringar, 2005 Förändringar av fönster

Ödla 9

Ödla 10

Varbergsgatan 11 – Traktörsgatan 19A, 19B, 19C
Byggår: 1941–42
Arkitekt: Arkitekt SAR Gustaf W. Widmark
Bygghästar: Bygghästarfirman Lundqvist & Olsson
genom bygghästar Olof Lundqvist
Byggherre: Hälsingborgs stad
Flerbostadshus i tre våningar
Ca 1983 Fasadförändringar
Ca 2005 Förändringar (fönster)

Ödla 10

Husensjö

Fastigheterna under beteckningen Husensjö ligger samtliga utanför fastställda kvarter på parkmark eller platsbildningar. Tidigare benämndes samtliga fastigheter av denna karaktär inom den gamla stadsgränsen (före 1918) för Gamla staden med efterföljande stadsägonummer. 1984 genomfördes en större fastighetsregisterreform och Gamla staden-fastigheter öster om Södra Stenbocksgatan döptes om till Husensjö och de i väster till Söder.

På en del av den mark som idag utgörs av parkmark planerades tidigare bostadsbebyggelse. Hela det så kallade Viskängsstråket var i flera planer från 1910- och 20-talen utlagt till bostadskvarter. De utgick dock i pla-

nen när stadens styrande avsatte ett järnvägsreservat för en möjlig framtida dragning av Västkustbanan öster om centrum. När dessa planer avskrevs på 1950-talet gjordes området om till parkmark. Den övre delen av Viskängen, d.v.s. parken mellan Örebro- och Malmögatorna, var så sent som 1938 planerad att läggas ut som två kvarter, Krusbäret och Körsbäret med plats för lamellhusbebyggelse i två våningar. På platsen låg sedan början av 1900-talet ett koloniområde (Helsingborgs första). När det flyttades efter andra världskriget beslöts att området skulle inlemmas i parkstråket istället för att bebyggas.

Övrig bebyggelse i kvarteret:

Husensjö 1:1

Eneborgsplatsen
”Eneborgsgrillen”

Byggår: 1961
Arkitekt: Kjessler & Mannerstråle AB,
Arkitektavdelningen genom arkitekt SAR Jan-Erik Lund
och arkitekt MAA Søren Nielsen
Bygghästar: Bygghästar Olof Lundqvist
Byggherre: Hälsingborgs stad
Transformatorstations- och kioskbyggnad i en våning

Husensjö 1:1

Register över arkitekter som ritat husen i området

Ahrbom Zimdahl Arkitektkontor: Facklan 1

Alfred Hellerströms arkitektkontor: Teglet 10+23

Almqvist, Åke (1909–90), ingenjör: Astrid 2

Anderson, Ola (1859–1934), arkitekt: Maneten 8, Myggan 1, Myran 4, Sanden 18, Tvestjärten 16

Andersson, Erik G. (1914–85), arkitekt SAR, se även *Erik och Henry Andersson*: Gräshoppan 5, Ormen 17, Snoken 26, Spindeln 7, Sälén 3

Andersson, Harald (1886–1954), byggmästare: Agnes 4, 5, 9, 10, 13 och 14, Astrid 1 och 3, Augusta 1, 8, 11 och 12, Blenda 3 och 6, Gerda 5, Hedvig 5 och 14

Andersson, Henry (1919–97), arkitekt SAR, se *Erik och Henry Andersson*

Andreasson, Gun (f. 1956), arkitekt, se *Michelsen Arkitekter AB*

Arkitekt Sven O. Olsson Ateljé AB: Tegelbruket 1

Arvidson, Alfred (1878–1970), arkitekt: Augusta 5, 6 och 7, Blenda 4, 10 och 11, Fjärilen 10, Gerda 1, 2, 3, 7 och 11, Hedvig 22+23, Humlan 14, 18 och 21, Leran 1, Myran 6 och 8, Nunnan 4 och 5, Ostronet 13, Sjöstjärnan 20, Skalbagen 7, Snoken 27, Teglet 6, Tvestjärten 16

Axelsson, Arne (1926–85), ingenjör: Eneborg 6

B. Gunnarsson och J. Spangenberg Arkitekter SAR: Tordyveln 26

Berglin, Harald (1877–1925), arkitekt: Sländan 8, Ödla 8

Bergqvist, Sigurd (1909–80), ingenjör: Leran 4, Syrsan 12

Billberg, John (1897–1974), arkitekt: Teglet 19

Bjerhagen, Torbjörn (f. 1948), arkitekt SAR, se *Riksbyggen och Svenska Riksbyggen*

Blasberg, Bengt (1927–95), arkitekt SAR, se *Blasberg & Jais-Nielsen*

Blasberg & Jais-Nielsen, arkitektfirma: Myran 7

Blomberg, Anton (1900–91), förman: Blenda 5

Bomér, J. Martin (M:son) (1903–95), verkställare/byggmästare/byggnadsingenjör, se även *Byggnadsingenjörsfirman J. M. Bomér*: Astrid 5 och 11, Fjärilen 13 och 14, Flugan 5, 6 och 7, Gruset 8, Hedvig 2, Malen 15 och 16, Maneten 15, Nunnan 1, 2, 3, 6, 7 och 8, Nyckelpigan 8, 19, 21 och 24, Ollonborren 1 och 13, Oxen 2, Syrsan 5 och 6

Brokvist, Karl-Gustaf (1917–85), arkitekt SAR, se *HSB:s Riksförbund*

Byggnadsingenjörsfirman J. M. Bomér: Greta 3, Hedvig 15, Myggan 9, Oxen 3

Christensen, Sigurd Frederik (1879–1941), arkitekt: Getingen 13

Christiansson, Lennart (f. 1916), civilingenjör SVR: Augusta 14

Claes, Mauritz S:son (1883–1967), arkitekt: Augusta 2, Gerda 9, Ollonborren 10

Contekton Arkitektkontor AB: Hummern 10

Dahlberg, Rune (1917–96), arkitekt, se *HSB:s Riksförbund*

Edelfeldt, Walter (1908–89), arkitekt, se *HSB:s Riksförbund*

Ekström, Johnny (1923–99), arkitekt: Hedvig 16 och 17, Maneten 4 och 16, Sjöstjärnan 17, Tordyveln 28

Erik Magnusson Arkitektkontor: Getingen 11, 12 och 16

Erik och Henry Andersson, arkitektfirma: Björnbäret 1, Gustav Adolf 1, Hallonet 1, Humlan 17, Stenbiten 3

Fernholm, Gustav W. (1885–1974), byggnadsingenjör: Astrid 8

FFNS, arkitektkontor: Fjärilen 16

Filip Lundgrens Arkitektkontor: Humlan 20, Ostronet 15, Sländan 11, Teglet 22

Forssjö Trävaru AB: Blenda 8 och 14

Frederiksen, Erik (f. 1946), arkitekt, se *Michelsen Arkitekter AB*

Fribo Hus: Astrid 16

Frohm, Mauritz (1840–1912), arkitekt: Gräshoppan 5, Maneten 18 och 19, Sjöstjärnan 2

- Granberg, Mauritz** (1899–1982), ritare: Gruset 4
- Grape, Axel** (1909–70), arkitekt, se *HSB:s Riksförbund*
- Greiff, Oscar** (1895–1977), byggmästare: Sanden 5
- Gåste, Kerstin** (f. 1928), arkitekt SAR, se *HSB:s Riksförbund*
- Göran Bengtsson Byggnads AB:** Teglet 9
- Hammarlund, Charles** (1890–1965), byggnadssnickare: Hedvig 6
- Hans Nilsson AB:** Skalbaggan 23
- Hansen, Niels Erik** (f. 1919), arkitekt SAR, se *Thomæus-Hansen Arkitektkontor*
- Hedetun, Robert** (1902–59), ingenjör, se även *Hälsingborgs stads elverk*: Gustav Adolf 1
- Hellerström, Alfred** (1863–1931), arkitekt: Gustav Adolf 1, Maria 1
- HSB:s Riksförbund:** Mullbäret 9 och 10, Ormen 15, Ostronet 21, Oxen 4, Sjöstjärnan 18 och 19, Sländan 17 och 18, Vinbäret 3
- Hultén, Anders** (1880–1961), hallmästare: Gerda 8
- Hälsingborgs stads elverk:** Hummern 1, Husensjö 1:33
- Jacobsson, Bror E.** (1893–1952), murare: Augusta 9, Blenda 13, Teglet 7, 8 och 9
- Jais-Nielsen, Henrik** (f. 1930), arkitekt SAR, se *Blasberg & Jais-Nielsen*
- Johansson, Yngve**, se *B. Gunnarsson och J. Spangenberg Arkitekter SAR*
- Jonsson, Hugo B.** (1890–1981), arkitekt: Fjärilen 12 och 15, Flugan 1 och 8, Gruset 7, Maneten 2, Nyckelpigan 24, Ostronet 14, Sjöstjärnan 20, Skalbaggan 15, Spindeln 5, 6 och 9, Teglet 20 och 21, Ugnen 9
- Jönsson, Albin** (f. 1887), murare: Gerda 4, 12, 13 och 14, Hedvig 9 och 10
- Jönsson, Harry S.** (1898–1973), snickare: Astrid 6
- Jönsson, Johan A.** (f. 1887), murare, se *Albin Jönsson*
- Jörgen Michelsen arkitektkontor:** Krabban 12, Maneten 12 och 17, Ormen 18, Snoken 27, Stenbiten 19 och 20
- KAB Konsulterande Arkitektbyrå:** Skalbaggan 23
- Kjellberg, Kjerstin**, se *HSB:s Riksförbund*
- Kjessler & Mannerstråle AB:** Husensjö 1:1
- Knautz, Josef** (f. 1931), arkitekt SAR, se *HSB:s Riksförbund*
- Köhler, Ewald** (1899–1988), ingenjör: Gruset 3 och 10, Skalbaggan 16, 17, 18, 19, 20 och 21
- Lewerentz, Sigurd** (1885–1975), arkitekt: Agnes 1 och 2, Alma 1, 2, 3, 4, 5, 6 och 7, Hummern 11, Maria 2
- Lindgren, Jack** (f. 1958), arkitekt SAR, se *FFNS*
- Lovén, Einar** (1912–2003), arkitekt SAR, se även *Zimdal Lovén Arkitektkontor AB*: Facklan 1
- Lund, Jan-Erik** (f. 1924), arkitekt SAR, se *Kjessler & Mannerstråle AB*
- Lundgren, Bengt**, se *Nya Asfalt AB*
- Lundgren, Filip** (1906–81), arkitekt, se även *Filip Lundgrens Arkitektkontor*: Astrid 10 och 13, Dagmasken 1, Myggan 5, 7 och 8, Snoken 4
- Lundgren, Nils J.** (1881–1954), arkitekt: Fjärilen 17 och 19, Gerda 6 och 10, Gräshoppan 5, Hedvig 7, 11, 19 och 24+25, Ollonborren 14, Sjöstjärnan 9, Snäcken 20, Stenbiten 20, Tordyveln 17, Tvestjärten 16
- Lundgren, Sven** (1879–1944), byggmästare: Hedvig 8, Ollonborren 9
- Löf, Sixten** (f. 1896), arkitekt, se *Forssjö Trävaru AB*
- M:son-Bomér, J. Martin** (1903–95), snickare/verkmästare, se *J. Martin Bomér och Byggnadsingenjörfirman J. M. Bomér*
- Magnusson, Erik** (1930–2001), arkitekt SAR, se *Erik Magnusson Arkitektkontor*
- Marcus, T., Oljekonsumenternas förbund:** Tegelbruket 2
- Michelsen Arkitekter AB:** Gustav Adolf 1, Ugnen 27
- Mogensen, Mogens** (1900–69), arkitekt SAR: Getingen 17, Syrsan 9, Vinbäret 2
- Mortensen, Finn** (f. 1930), arkitekt MAA, se *Småhusbyrån och SCG arkitektkontor*
- Månsson, J. Martin** (1903–95), snickare, se *J. Martin Bomér och Byggnadsingenjörfirman J. M. Bomér*

Nielsen, Søren, arkitekt MAA, se *Kjessler & Mannerstråle AB*

Nihlén, Sture (1884–1944), murare: Augusta 10, Blenda 2 och 12

Nilsson, E., se *Göran Bengtsson Byggnads AB*

Nilsson, Edvin (1903–83), snickare: Astrid 4

Nilsson, Hans, civilingenjör, se *Hans Nilsson AB*

Nilsson, Ingar (f. 1941), arkitekt SAR, se *SCG arkitektkontor*

Nilsson, Karl A. (1899–1985), murare: Sanden 4

Nilsson, Stig (1924–89), se *Stig Nilsson Byggkonsulting*

Nya Asfalt AB: Hummern 9

Olsson, Gunnar (1900–63), verkmästare: Snäckan 17, Tvestjärten 16

Persson, Eva (f. 1957), arkitekt SAR, se *Thomæus-Hansen Arkitektkontor*

Persson, Oscar (1881–1949), arkitekt: Gräshoppan 5, Tvestjärten 12

Pettersson, Martin (1885–1946), byggnadsingenjör: Astrid 12

Pleijel, Gunnar (1908–63), arkitekt, se *HSB:s Riksförbund*

Riksbyggen: Snäckan 19, Tordyveln 28

Rosell, Carl E. (1879–1941), arkitekt: Ugnen 10

Rosenius, Carl E. (1869–1942), arkitekt och byggmästare: Getingen 6, Myggen 2

Rönnow, Ole (f. 1930), arkitekt MAA, se *KAB Konsulterande Arkitektbyrå*

SCG arkitektkontor: Skalbaggen 24, Tvestjärten 15

Schedvin, Hugo (1907–54), se *Widmark & Platzer AB*

Småhusbyrån: Tegelstenen 2

Stig Nilsson Byggkonsulting: Nyckelpigan 19

Strehlenert, Curt (1910–98), arkitekt, se *HSB:s Riksförbund*

Svenska Riksbyggen: Sländan 19

Svensson, Arvid E. (1893–1979), ritare: Astrid 15, Augusta 13

Svensson, Carl (f. 1881), byggnadssnickare: Agnes 6, Augusta 3, Blenda 1 och 9, Hedvig 12 och 13

Svensson, Janne (f. 1951), arkitekt SAR, se *Contekton Arkitektkontor AB*

Söderberg, Ulla (f. 1939), arkitekt SAR, se *Riksbyggen*

Tangram Arkitekter AB: Murteglet 1

Thomæus, Bo (f. 1940), arkitekt, se *Thomæus-Hansen Arkitektkontor*

Thomæus-Hansen Arkitektkontor: Gräshoppan 5

Thuresson, Torsten (f. 1929), arkitekt: Snäckan 10

Tidblad, Edvin (1888–1962), arkitekt: Fjärilen 9, Gruset 5, 6 och 9, Gräshoppan 5, Nyckelpigan 20, Ollonborren 11 och 12, Ostronet 16, Sanden 6, 7, 16 och 17, Snäckan 9

Tingdal, Sverker (f. 1952), arkitekt SAR, se *Tangram Arkitekter AB*

Widmark, Gustaf W. (1885–1967), arkitekt SAR: Eneborg 5, 7, 10 och 11, Krabban 13, Ödla 9 och 10

Widmark & Platzer AB: Greta 1, 2, 4 och 5

Wihlborg, Erik Ivar (1902–69), byggnadsingenjör: Malen 41, 42 och 43, Nyckelpigan 2 och 26

Zetlitz-Nilsson, Aksel W. (1883–1946/47), arkitekt: Astrid 9, Eneborg 12, Malen 18, 29, 30 och 31, Maneten 1 och 3, Myran 2 och 3, Ollonborren 1, Sanden 12, 13 och 14, Sjöstjärnan 8, Skalbaggen 22, Snoken 5, Snäckan 20, Tordyveln 18 och 19

Zimdahl/Zimdahl, Helge (1903–2001), arkitekt SAR, Stockholm, se *Ahrbom Zimdahl Arkitektkontor, Zimdahls Arkitektkontor AB* och *Zimdahl Lovén Arkitektkontor AB*

Zimdahls Arkitektkontor AB: Facklan 1

Zimdahl Lovén Arkitektkontor AB: Facklan 1

Ödeen, Kjell (1904–85), arkitekt, se *HSB:s Riksförbund*

Källor och litteratur

Litteratur med översikter av Helsingborgs bebyggelse:

- Arkitekturguide för Helsingborg. Stadsbyggnadskontoret i Helsingborg 2005.
- Bygga skånska städer. Aspekter på stadsarkitektur efter 1850. Sydsvenska dagbladets årsbok 1976.
- Paulsson; Greger (red): Svensk stad, del 1 - 2. Liv och stil i svenska städer under 1800-talet. Stockholm 1950.
- Ranby, Henrik: Helsingborgs historia. D. 7:3, Stadsbild, stadsplanering och arkitektur: Helsingborgs bebyggelse-utveckling 1863–1971.
- Widmark, Henrik: Föreställningar om den urbana världen: identitetsaspekter i svensk stadsbild med exemplet Helsingborg 1903–1955. Uppsala 2007.

Litteratur specifikt om Eneborg / Högaborg

- Ander, Karl Erik O-son: Det Gamla Helsingborg – och det nya – som kameran räddat. Del XIII. Helsingborg 1993.
- Egnahem med tomträtt. Helsingborg 1913.
- ”... här var så friskt och rent häruppe...” En skrift om det gamla Högaborg. Folklivsgruppen. Helsingborg 1983.
- Hus i Helsingborg 1850–1920. Stadsväxt och förnyelse. Konsthögskolans Arkitekturskola. Stockholms 1983.
- Katzeff, Adam: Arkitekternas utställning. Artikel ur Kring Kärnan 32. Kulturmagasinet och Helsingborgs musei-förening. Helsingborg 2003.
- Kulturminnesvårdsprogram för Helsingborg. Helsingborg 1991.
- Lindskog, Bengt: Bebyggelse i Helsingborg 1971–1995. Kring Kärnan 25. Helsingborgs museum. Helsingborg 1996.
- Nicander, Åsa: 50-talsmiljön tillbaka. Nu skall parkerna vid Viskängsstråket renoveras. Artikel ur Helsingborgs Dagblad 26/10 1997.
- Överdrifven och snedvriden byggnadsvärksamhet i Helsingborg. Bland vår stads största märkvärdigheter. Artikel ur Öresunds-Posten 3/8 1904.

Otryckta källor som använts i bevarandeprogrammet:

Helsingborgs stadsarkiv:

- Helsingborgs byggnadsnämnd: Protokoll och handlingar.
- Helsingborgs drätselkammars byggnadskommitté: Protokoll och handlingar.
- Helsingborgs fastighetsnämnd: Dossierordnade handlingar angående inköpta fastigheter och entreprenadhandlingar angående kommunala fastigheter.
- Helsingborgs miljönämnd: Besiktningshandlingar och besiktningsjournaler.
- Skånska Brandförsäkringsinrättningen: Brandförsäkringsbrev.

Stadsbyggnadsförvaltningen, Helsingborg:

- Helsingborgs stadsbyggnadsnämnd: Registerkort, bygglovshandlingar, lantmäterihandlingar och stadsplane-handlingar.

Maria pastorsexpedition:

- Helsingborgs stadsförsamling: Församlingsböcker.

Landsarkivet, Lund:

- Helsingborgs rådhusrätt: Lagfarts- och inteckningsprotokoll.

HELSINGBORG
Bevarandeplanskommittén